

Bestemmingsplan Vesting Willemstad

voorontwerp

Compositie 5 stedenbouw bv

Boschstraat 35
4811 GB Breda
076 – 5225262
info@c5s.nl
www.c5s.nl
20083802

telefoon
email
internet
kvk Breda

Gemeente Moerdijk

Bestemmingsplan “Vesting Willemstad”

Gemeente Moerdijk

Bestemmingsplan

“Vesting Willemstad”

Inhoud

1. Toelichting
2. Regels
3. Verbeelding

id.nr. : NL.IMRO.1709.VestingWillemstad-BP20

d.d. : 19-05-2017

Projectleider: dhr. ing. T.A.B.M. de Kousemaeker

Status: voorontwerp

Toelichting

INHOUD

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Ligging plangebied.....	4
1.3	Geldende bestemmingsplannen	5
1.4	Planvorm.....	5
1.5	Leeswijzer	5
2	PLANBESCHRIJVING	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Uitgangspunten bescherming van Beschermd Stadsgezicht “Vesting Willemstad”	9
2.3	Historische essentie van Vesting Willemstad	11
2.4	Ruimtelijke en functionele structuur.....	16
2.5	Overige beleidsinhoudelijke wijzigingen en ontwikkelingen	19
2.6	Planmethodiek	21
2.7	Wijze van bestemmen	24
3	BELEIDSKADER	29
3.1	Inleiding.....	29
3.2	Rijksbeleid	29
3.3	Provinciaal beleid.....	33
3.4	Gemeentelijk beleid	39
4	OMGEVINGSASPECTEN	43
4.1	Inleiding.....	43
4.2	Cultuurhistorie en archeologie	43
4.3	Milieuhinder bedrijven	49
4.4	Milieuhinder horeca	50
4.5	Bodem.....	51
4.6	Water	51
4.7	Natuur	55
4.8	Akoestiek	56
4.9	Externe veiligheid	57
4.10	Luchtkwaliteit	58
4.11	Verkeer en parkeren	59
5	UITVOERBAARHEID	61
5.1	Economische uitvoerbaarheid	61
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	61
5.1	Handhavingsaspecten	62

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1	Toelichting op de aanwijzing van Vesting Willemstad als Beschermd Stadsgezicht
Bijlage 2	Cultuurhistorische analyse en waardenstelling met adviezen Vesting Willemstad
Bijlage 3	Retrospectieve toets

Weergave van Vesting Willemstad en omgeving op een topografische kaart.

Bron: Basisregistratie Topografie, 2012

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Moerdijk actualiseert momenteel een groot aantal verouderde bestemmingsplannen in haar gemeente. Eén van deze actualisaties betreft het bestemmingsplan voor Vesting Willemstad. Het voorliggende bestemmingsplan vervangt álle ter plaatse van Vesting Willemstad geldende juridisch-planologische regelingen. Het bestemmingsplan beantwoordt aan de volgende vier opgaves:

1. Actualiseren

Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. In artikel 3.1, lid 1 van die wet is bepaald dat de gemeenteraad voor het gehele grondgebied van de gemeente één of meer bestemmingsplannen vast stelt, waarbij ten behoeve van 'een goede ruimtelijke ordening' de bestemming van de in het plan begrepen grond wordt aangewezen en daaraan regels worden verbonden. In artikel 3.1, lid 2 Wro is vervolgens bepaald dat de bestemming van de grond binnen een periode van 10 jaar, gerekend vanaf de datum van vaststelling van het bestemmingsplan, telkens opnieuw dient te worden vastgesteld. Het geldende bestemmingsplan "Vesting Willemstad" is vastgesteld in 2003 en daarmee ouder dan 10 jaar. Om die reden vormt de 'actualisatieverplichting' de directe aanleiding tot het opstellen van dit bestemmingsplan.

2. Consolideren

Op basis van vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State (ABRvS) geldt dat een nieuw bestemmingsplan in beginsel bestaande rechten dient te respecteren. Dit zijn rechten als opgenomen in het geldende bestemmingsplan of in verleende omgevingsvergunningen. Dit principe staat ook wel bekend als het 'rechtszekerheidsbeginsel'. Uitsluitend indien de inzichten in het kader van 'een goede ruimtelijke ordening' wijzigen, kan een wijziging van de bestemmingsregeling plaatsvinden. Uitgangspunt voor het voorliggende bestemmingsplan is een zo veel mogelijk consoliderende bestemmingsregeling. Daar waar een andere bestemmingsregeling wordt voorgesteld, bevat deze toelichting een verantwoording daaromtrent. Dit betreft dan bijvoorbeeld delen van het plangebied waaraan in het verleden door de provincie Noord-Brabant goedkeuring is onthouden.

3. Uniformeren

Met de inwerkingtreding van de Wro is ook de Regeling standaarden ruimtelijke ordening (Rsro) uitgangspunt geworden voor het opstellen van bestemmingsplannen. Op basis van deze regeling geldt dat verplicht de Standaard vergelijkbare bestemmingsplannen (SVBP) en de daarin opgenomen hoofdgroepen van bestemmingen dient te worden toegepast. In beginsel is het niet mogelijk om af te wijken van deze standaard. Enkele bestemmingen uit het bestemmingsplan "Vesting Willemstad" uit 2004 komen niet voor in de SVBP. Hiervoor wordt dan een nieuwe passende bestemming op de gronden gelegd. De gemeente Moerdijk heeft, ter verdere uniformering van de gemeentelijke bestemmingsplannen, een handboek opgesteld dat verder invulling geeft aan de SVBP. Dit bestemmingsplan is opgezet op basis van dit handboek, maar levert maatwerk in omstandigheden die specifiek zijn voor Vesting Willemstad. Door toepassing van het handboek wordt de bestemmingsregeling beter toepasbaar.

4. Moderniseren

Onverlet de als tweede genoemde opgave tot het opstellen van een consoliderende bestemmingsregeling, is het gewenst om ten aanzien van een aantal aspecten nieuwe inzichten in het kader van 'een goede ruimtelijke ordening' te verwerken in het bestemmingsplan. Deze inzichten hebben ten eerste betrekking op de aanwijzing van Vesting Willemstad (en omgeving) als 'Beschermd Stadsgezicht' als bedoeld in artikel 35, lid 1 van de Monumentenwet 1988 (Monw 1988) – bij beschikking van 21 januari 1970. Enerzijds bestaan er nieuwe cultuurhistorische inzichten, waardoor de waardering voor bepaalde cultuurhistorische elementen in Vesting Willemstad is gewijzigd. Anderzijds is er behoefte aan een meer op de praktijk toegesneden regeling ten behoeve van de bescherming van deze elementen. Ten tweede hebben deze inzichten betrekking op het nieuwe terrassenbeleid dat is opgesteld en dat zijn planologische weerslag heeft. Ook ten aanzien van het aspect horeca zijn nieuwe inzichten in het bestemmingsplan verwerkt.

Het onderhavige bestemmingsplan "Vesting Willemstad" biedt een actuele, consoliderende, uniforme en gemoderniseerde bestemmingsregeling, waarbij elke functie zijn eigen bestemming heeft, rekening houdend met de nieuwe wet- en regelgeving en het gemeentelijke beleid.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied betreft de volledige Vesting Willemstad. De begrenzing van het plangebied is eensluidend aan die van het geldende bestemmingsplan "Vesting Willemstad" zoals vastgesteld in 2003. Dit houdt in dat de plangrens is gelegen aan de 'buitenzijde' van het 'buitenste water' rondom de vestingwerken. Aan de noordoostzijde is een jachthaven gelegen. Deze jachthaven, met inbegrip van de oostelijk aangrenzende gronden, maakt eveneens deel uit van het plangebied. Ook aan de noordwestzijde maken enkele gronden die zijn gelegen aan de 'buitenzijde' van het 'buitenste water' onderdeel uit van het plangebied.

Plangrens bestemmingsplan

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Voor Vesting Willemstad gelden momenteel de volgende bestemmingsplannen en beschikkingen (ex art 2.12, lid 1, sub a, onder 3 Wabo):

Naam plan / beschikking	Vastgesteld / verleend	Goedgekeurd
Bestemmingsplan "Vesting Willemstad" (voor delen waaraan goedkeuring is onthouden)	22 november 1977	29 november 1978
Bestemmingsplan "Vesting Willemstad"	20 november 2003	1 juni 2004 (gedeeltelijk goedkeuring onthouden)
Bestemmingsplan "Achterstraat Willemstad"	6 september 2012	
Omgevingsvergunning "Voorstraat 47, Willemstad"	29 oktober 2014	
Omgevingsvergunning "Legalisatie activiteiten jachthaven te Willemstad"	30 juni 2016	

1.4 Planvorm

Het onderhavige bestemmingsplan is voornamelijk gericht op beheer van de bestaande situatie, waarin geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden voorzien. Er is sprake van een consoliderend bestemmingsplan. Het plangebied maakt deel uit van het 'Beschermd Stadsgezicht' Willemstad, zoals op grond van artikel 35, lid 1 Monw aangewezen op 21 januari 1970. Op grond van artikel 36, lid 1 Monw dient een beschermd bestemmingsplan te worden vastgesteld. Ten opzichte van het geldende bestemmingsplan wordt een andere wijze van beschermen van cultuurhistorische elementen voorgestaan.

1.5 Leeswijzer

De toelichting is opgebouwd uit vijf hoofdstukken. In het inleidende hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding, de begrenzing van het plangebied, de geldende bestemmingsplannen en de planvorm van het bestemmingsplan. Het inleidende hoofdstuk omvat tevens de leeswijzer. In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten van het bestemmingsplan uiteengezet en wordt tevens een beschrijving gegeven van de historische essentie, ruimtelijke en functionele structuur van Vesting Willemstad. Dit hoofdstuk bevat eveneens een beschrijving van de ontwikkelingen in het plangebied, de planmethodiek én de wijze van bestemmen. Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van het relevante beleid van het Rijk, de provincie Noord-Brabant en de gemeente Moerdijk. In hoofdstuk 4 zijn de relevante milieuhygiënische en planologische aspecten uiteengezet. In hoofdstuk 5 komt de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde en wordt tevens aandacht besteed aan handavingsaspecten.

Zicht op Willemstad vanuit het noorden. De ruimtelijke structuur van Willemstad, bestaande uit een haven, voorstraat en achterstraten en daarom heen een omwalling is duidelijk zichtbaar.

Zicht op Willemstad vanuit het westen. Duidelijk zichtbaar is de ligging van Willemstad in een rechthoekig verkaveld polderlandschap met een orthogonale structuur.

2 PLANBESCHRIJVING

2.1 Inleiding

Het actualiseren van de bestemmingsregeling vormt de directe aanleiding tot het opstellen van dit bestemmingsplan. Daarnaast geldt dat het bestemmingsplan tot doel heeft de geldende bestemmingsregeling te consolideren, te uniformeren en moderniseren. Voor ieder van deze drie laatstgenoemde doelen gelden separate uitgangspunten.

Voor het ‘*consolideren*’ van de bestemmingsregeling gelden de volgende uitgangspunten:

- het behoud van de specifieke ruimtelijke structuur in het plangebied, waaronder de specifieke bebouwingsstructuren, de vestingwerken met bijbehorend schootsveld en de beeldbepalende groen- en waterstructuren;
- het behoud van de functionele structuur in het plangebied, waarbij de op dit moment aanwezige (directe) ontwikkelingsmogelijkheden behouden blijven. Dit houdt in dat, ondanks dat bijvoorbeeld aan grote delen van de Voorstraat en de Landpoortstraat thans geen typische centrumfuncties aanwezig zijn, deze wel planologisch mogelijk blijven;
- het behoud en de bescherming van het Beschermd Stadsgezicht, hier wordt bij de uitgangspunten voor het ‘moderniseren’ nader op ingegaan;
- het behoud en bescherming van waterhuishoudkundige, ecologische, archeologische en overige cultuurhistorische waarden en het voorkomen van een toename van mogelijke overlast door in het plangebied aanwezige bedrijvigheid.

Voor het ‘*uniformeren*’ van de bestemmingsregeling gelden de volgende uitgangspunten:

- het hoofdzakelijk overnemen van de bestaande planologische rechten uit de geldende bestemmingsplannen;
- het bij recht opnemen van reeds verleende vrijstellingen, ontheffingen en afwijkingsvergunningen en het bij recht opnemen van al in uitvoering zijnde nieuwe situaties;
- het wijzigen van het flexibiliteitsinstrumentarium ten opzichte van het geldende bestemmingsplan “Vesting Willemstad” uit 2003. In het geldende bestemmingsplan zijn veel verschillende vrijstellingsmogelijkheden opgenomen, onder meer voor het uitbreiden van het aantal woningen, vergroting van het centrumgebied en het toestaan van nevenfuncties. De voorwaarden die aan de bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling zijn verbonden zijn op onderdelen onvoldoende concreet toetsbaar en daarnaast incompleet. De gemeente Moerdijk wenst voor álle inwoners hetzelfde, concrete en complete, afwegingskader te hanteren om af te wijken van het bestemmingsplan. In plaats van het opnemen van talrijke afwijkingsmogelijkheden in de verschillende bestemmingsplannen (ex art. 2.12, lid 1, onder a, sub 1 Wabo), stuurt de gemeente Moerdijk daarom zo veel mogelijk op het eenduidig bieden van afwijkingsmogelijkheden buiten het bestemmingsplan (ex art. 2.12, lid 1, onder a, sub 2 Wabo). Om te bepalen of de gemeente Moerdijk medewerking verleend aan het ‘afwijken’, wordt het “Beleid planologisch strijdig gebruik 2016” (vastgesteld op 14 juni 2016) gehanteerd. De niet langer opgenomen vrijstellingsmogelijkheden (voor afwijkend gebruik) uit het geldende bestemmingsplan vallen nu onder ‘onderdeel 9’ als opgenomen in het “Beleid planologisch strijdig gebruik 2016”. Toetsingskader is het criterium ‘een goede ruimtelijke ordening’, waarbij eveneens getoetst dient te worden

aan de belangen zoals die in het voorliggende bestemmingsplan uiteen zijn gezet. Ook voor deze vorm van het afwijken van het bestemmingsplan is de ‘reguliere procedure’ uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van toepassing;

- het, waar mogelijk, uniformeren van de bestemmingsregeling met die van andere kernen in de gemeente Moerdijk. Hierbij wordt het handboek met ‘standaardregels’ van de gemeente Moerdijk gehanteerd. De uniformering dient uitsluitend ter verbetering van de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van de bestemmingsregels. Daar waar voor Vesting Willemstad op dit moment een inhoudelijk afwijkende regeling geldt, prevaleert het als eerste genoemde uitgangspunt. Als voorbeeld kan worden genoemd het uniformeren van de bouwregels. In het geldende bestemmingsplan “Vesting Willemstad” zijn in de enkelbestemmingen nagenoeg géén bouwregels opgenomen, hiervoor gelden twee verschillende dubbelbestemmingen. Op basis van deze dubbelbestemmingen mogen in principe géén wijzigingen in de bouwwijze worden aangebracht; hiervan kan middels een vrijstelling (met abstracte toetsingsvoorwaarden) worden afgeweken. In het voorliggende bestemmingsplan worden in de enkelbestemmingen alle bouwregels opgenomen die betrekking hebben op de situering en maatvoering van bouwwerken. In één dubbelbestemming (per gebied) worden vervolgens de bouwregels opgenomen die betrekking hebben op de ‘passendheid’ van de bebouwing in het Beschermd Stadsgezicht.

Voor het ‘moderniseren’ van de bestemmingsregeling gelden de volgende uitgangspunten:

- het strikt(er) aansluiten bij het wettelijk kader voor beschermd stads- en dorpsgezichten. Het wettelijk kader voor het regelen van een beschermd stads- en dorpsgezicht wordt, in afwachting van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, gevormd door de Erfgoedwet (Egw). Art. 9.1, lid 1, onder a Egw bepaalt dat Hoofdstuk IV van de Monw 1988 van toepassing blijft. In art. 35 Monw 1988 is het aanwijzen van de beschermd stads- en dorpsgezichten geregeld. In art. 36 Monw 1988 is geregeld dat voor een beschermd stads- en dorpsgezicht een beschermend bestemmingsplan dient te worden opgesteld. De bescherming dient daarbij expliciet toe te zien op hetgeen is begrepen onder de aanwijzing.¹ Wat is begrepen onder de aanwijzing is vastgelegd in de toelichting op de aanwijzing. De beschermende regeling in het voorliggende bestemmingsplan sluit dan ook aan op hetgeen is vastgelegd in de toelichting op de aanwijzing. In de navolgende paragraaf wordt hier nader op ingegaan;
- het vinden van een goede balans tussen het beschermen van het stadsgezicht en het bieden van ruimte voor ontwikkelingen. Daarbij hanteert de gemeente Moerdijk de overweging als opgenomen in de Memorie van Toelichting uit 1961 van de toenmalige Monumentenwet: *‘het ligt geenszins in de bedoeling dergelijke stads- en dorpsgezichten door de bescherming te bevriezen in de toestand waarin ze zich bevinden. Het streven moet er op gericht zijn, dat wenselijke of noodzakelijke veranderingen slechts geschieden op zodanige wijze, dat het aspect van het geheel niet, of althans zo weinig mogelijk, schade leidt’*. In de navolgende paragraaf wordt hier nader op ingegaan;
- het neerleggen van een concreet én uitputtend toetsingskader voor het beoordelen van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit houdt in dat toetsingskaders als ‘er vindt geen aantasting plaats van het: karakter, ruimtelijke uitstraling, bouwkundige uitstraling, bouwkundige samenhang en beschermd stadsgezicht’ zoveel mogelijk worden vermeden. Hiervoor in

¹ ABRvS 28 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV8812

de plaats worden zo objectief mogelijke maatstaven als toetsingskader gehanteerd. In de volgende paragraaf wordt hier nader op ingegaan.

2.2 Uitgangspunten bescherming van Beschermd Stadsgezicht “Vesting Willemstad”

Inleiding

Vesting Willemstad is op 21 januari 1970 aangewezen als Beschermd Stadsgezicht. De aanwijzing bestaat uit drie onderdelen: het besluit tot aanwijzing zelf, een kaart met de begrenzing en een toelichting.

Uit de kaart met de *begrenzing* blijkt dat het Beschermd Stadsgezicht zich niet beperkt tot de Vesting, maar ook tot gronden en wateren die daarbuiten zijn gelegen. Dit betreft het nog resterende deel van het schootsveld van de Vesting. De gronden die buiten de Vesting zijn gelegen, maken geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Andere bestemmingsplannen voorzien in de bescherming van het schootsveld. De *toelichting* bevat de onderbouwing van de aanwijzing. Zij beschrijft de geschiedenis, het huidige karakter en de cultuurhistorische waarde van het gebied. Er bestaan drie typen toelichtingen. De eerste generatie, van gezichten die in de jaren '60 en '70 zijn aangewezen, is beknopt. Hierin worden de beeldkwaliteit en de schoonheid van het gebied beschreven. De toelichtingen van de gebieden die eind jaren zeventig en begin jaren tachtig zijn aangewezen zijn uitgebreider. Zij gaan meer in op de historisch-ruimtelijke ontwikkeling en het bebouwingspatroon. De gebieden die rond de eeuwwisseling zijn aangewezen hebben toelichtingen die gedetailleerder zijn. Deze zijn meer op de architectonische en stedenbouwkundige vormgeving gericht.

Vesting Willemstad valt onder de eerste generatie toelichtingen, waarbij de toelichting beknopt is en uitsluitend de algemene schoonheid beschrijft. De toelichting op de aanwijzing is opgenomen als Bijlage 1 bij deze toelichting op het bestemmingsplan. Aan de termen die in de toelichting op de aanwijzing zijn opgenomen kunnen niet eenvoudig rechtsnormen worden verbonden ten aanzien van concrete activiteiten. Het is daarom van belang om, op basis van de toelichting, de cultuurhistorische waarden nader te specificeren en af te wegen in het kader van 'een goede ruimtelijke ordening'.

Specificeren en afwegen van de cultuurhistorische waarden

Het specificeren en afwegen van de cultuurhistorische waarden heeft plaats op basis van de volgende stappen, waarbij wordt aangesloten op de algemene beginselen van behoorlijk bestuur als opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht (Awb):

1. Inventarisatie en analyse van cultuurhistorische objecten en structuren (art. 3:2 Awb)

In de toelichting op de aanwijzing wordt vermeld dat aan 'het stadsbeeld als geheel' een belangrijke historische authenticiteit kan worden toegeschreven. Dit stadsbeeld als geheel is waardevol vanwege het bijzondere 'plan van aanleg' van Willemstad, de vestingwerken, de hoofdvormen van bebouwing en enkele accenten van bijzondere waarde. Deze vier onderdelen zijn nader uiteengezet en gespecificeerd in een inventarisatie en analyse van de cultuurhistorische objecten en structuren. Deze inventarisatie en analyse is opgenomen in Deel I van het cultuurhistorisch rapport dat is bijgesloten in Bijlage 2 bij deze toelichting. In Deel I van het rapport, met de bijbehorende 'cultuurhistorische kenmerkenkaart', worden verschillende historisch-stedenbouwkundige deelgebieden, ruimtelijke structuren en objecten van historische bouwkunst onderscheiden. Van ieder van deze objecten en structuren wordt de afzonderlijke ontwikkelingsgeschiedenis en kenmerkendheid beschreven.

2. *Waardestelling van cultuurhistorische objecten en structuren (art. 3:46 Awb)*

Niet alle geïnventariseerde en geanalyseerde objecten en structuren, verdeeld over de onderscheiden deelgebieden, zijn even waardevol in de context van de historische essentie van Willemstad als bedoeld in de aanwijzing. Deze essentie, ook wel: 'het verhaal van Willemstad', bestaat uit de structuur van een ontworpen dorp met bepaalde hoofdlijnen (Ruigenhil), 'ingekapseld' in het keurslijf van een militaire vesting. Binnen het vestingskarakter bleef de tot stad verheven economische eenheid 'Ruigenhil' functioneren. In de navolgende paragraaf wordt nader ingegaan op de historische essentie van Willemstad. In deel II van het cultuurhistorisch rapport dat is opgenomen in Bijlage 2 bij deze toelichting is een uitgebreide waardestelling opgenomen. De waardenstelling heeft plaats op basis van de criteria: gaafheid, zeldzaamheid, kenmerkendheid, ouderdom, ensemblewaarde en kwetsbaarheid. De waardestelling heeft tot gevolg dat er verschillende deelgebieden in Vesting Willemstad kunnen worden onderscheiden, waarbij die deelgebieden een zeer hoge waarde, hoge waarde, middelmatige waarde, lage waarde of zeer lage waarde voor de historische essentie van Vesting Willemstad hebben. De ligging van de deelgebieden is zichtbaar op de bij het cultuurhistorisch rapport horende 'cultuurhistorische waarderingskaart'.

3. *Afweging cultuurhist. waarden t.b.v. 'goede ruimtelijke ordening' (art. 3:4 Awb / 3.1 Wro)*

Vanuit de waardestelling kunnen diverse cultuurhistorisch waardevolle kenmerken per deelgebied worden onderscheiden, waarbij al deze cultuurhistorische waardevolle kenmerken samen de historische essentie van Willemstad laten zien. Deze kenmerken zijn opgenomen in deel II, hoofdstuk 4 van het cultuurhistorisch rapport dat is opgenomen in Bijlage 2 bij deze toelichting.

Doordat de wetgever de bescherming van een stadsgezicht heeft geregeld in het spoor van 'een goede ruimtelijke ordening', dient de bescherming van de kenmerken te worden afgewogen tegen andere ruimtelijke belangen die in een gebied aanwezig zijn. Indien andere belangen zwaarder wegen dan een specifiek cultuurhistorisch waardevol kenmerk, dan wordt dit kenmerk niet of minder strikt beschermd. Bij de vertaling van de kenmerken naar de bestemmingsregeling, heeft deze belangenafweging plaatsgevonden. Een voorbeeld van deze afweging betreft het kenmerk: 'concentratie van horeca in de Havenbuurt, passend bij de havenfunctie'. Het feit dat van oudsher horeca is gevestigd in de Havenbuurt, maakt niet dat de bestemmingsregeling zodanig moet zijn dat hier uitsluitend nog horeca zich kan vestigen. Dit zou een te grote inperking betekenen voor de economische vitaliteit van het gebied. Juist vanwege de toeristisch-recreatieve potentie kan ook een andere functie dan horeca op zijn plaats zijn. Een ander kenmerk betreft: 'de aanwezigheid van water in de vestinggracht'. De aanwezigheid van water wordt, voor zover nog niet begrepen in de enkelbestemming 'Water', als een gegeven beschouwd.

4. *Betrekken van de afgewogen cultuurhistorische waarden in het plan (art. 3.1.3 Bro)*

De onderscheiden en afgewogen cultuurhistorisch waardevolle kenmerken worden, naar gelang hun classificatie, opgenomen in de bestemmingsregeling. Ten opzichte van de waardestelling worden twee categorieën samengevoegd. De gebieden met een 'lage' en 'zeer lage' waarde zijn onvoldoende onderscheidend om separaat te worden opgenomen in de bestemmingsregeling. In de bestemmingsregeling worden vier verschillende dubbelbestemmingen opgenomen: 'Waarde – Cultuurhistorie 1', 'Waarde – Cultuurhistorie 2', 'Waarde – Cultuurhistorie 3' en 'Waarde – Cultuurhistorie 4'. Deze dubbelbestemmingen sluiten

aan bij de waardestelling, waarbij '1' staat voor de hoogste waarden en '4' staat voor de laagste waarden. In paragraaf 2.5 van deze toelichting wordt nader ingegaan op de inhoud van deze dubbelbestemmingen.

2.3 Historische essentie van Vesting Willemstad

Het specificeren van de cultuurhistorische waarden ten opzichte van de abstracte toelichting op de aanwijzing tot Beschermd Stadsgezicht heeft tot doel dat de bestemmingsregeling kan worden geconcretiseerd voor het al dan niet toestaan van bepaalde werken en werkzaamheden. Bij het specificeren is gekozen voor het hanteren van een meer verfijnde gebiedsindeling op het niveau van één of meerdere straten of juist gedeelten van straten binnen de Vesting Willemstad. Redengevend hiervoor is dat de ruimtelijke uitstraling van een mogelijke ruimtelijke ontwikkeling zich vaak beperkt tot het straatniveau. De ruimtelijke uitstraling van veelvoorkomende ruimtelijke ontwikkelingen zal zich zelden manifesteren op het niveau van de gehele Vesting. Om die reden wordt dan ook gereguleerd op het niveau van het deelgebied. Door deze verfijning zou verondersteld kunnen worden dat ieder deelgebied op zich waardevol kan zijn; dit wordt nadrukkelijk niet beoogd. In de toelichting op de aanwijzing wordt namelijk aan het stadsbeeld '*als geheel*' waarde toegekend. Om die reden dienen de cultuurhistorische waarden van de deelgebieden dan ook te worden beschouwd als 'uitingen' in de context van de historische essentie van Vesting Willemstad als geheel. De historische essentie van Vesting Willemstad laat zich als volgt samenvatten:

Modeldorp Ruigenhil

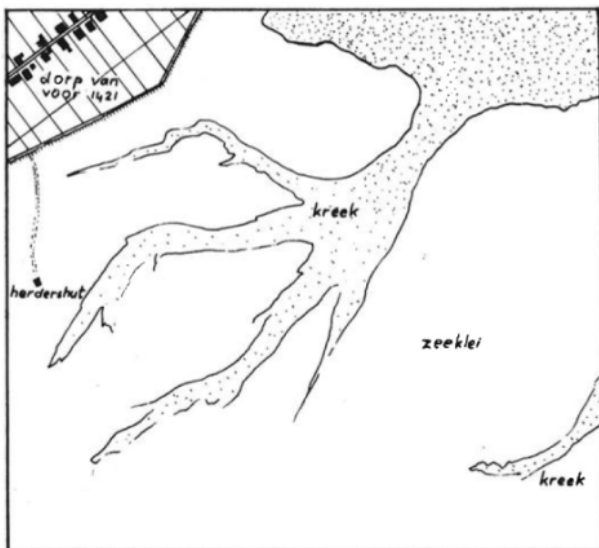
Op enkele Zuid-Hollandse eilanden en Zeeuwse eilanden en in West-Brabant ligt een reeks nederzettingen die allen zijn opgebouwd uit een voorstraat, die meestal loodrecht op een dijk staat, uitlopend op een kerkring. Veelal wordt de voorstraat aan twee kanten geflankeerd door een parallel lopende achterstraat. Bij de aansluiting van de voorstraat op de dijk ligt een haven. Deze nederzettingen werden aangelegd in de 15e en 16e eeuw, als onderdeel van een groter project: de bedijking van opwassen in de delta. De overeenkomst in plattegronden van deze dorpen werd voor het eerst vastgesteld op het eiland Overflakkee, om die reden én het feit dat deze dorpen de grootste ouderdom hebben, worden deze nederzettingen dan ook aangeduid als zijnde van het 'Flakkeese type'. Het gaat hierbij niet om nederzettingen die enige gelijkenis vertonen, omdat ze in de loop der eeuwen ontstonden onder vergelijkbare omstandigheden, maar om een groep binnen korte tijd nieuw aangelegde nederzettingen die zo veel overeenkomsten vertonen, dat ten tijde van de aanleg welbewust gekozen lijkt te zijn voor een bepaald type plattegrond.

De nederzettingsgenese van de dorpen van het 'Flakkeese type' is onlosmakelijk verbonden met een nieuwe manier van 'bedijken'. Vanaf de 15e eeuw zou niet meer zomaar een aanwas worden bedijkt, of een kleine inpoldering worden gedaan, zoals in de voorgaande eeuwen veelvuldig gebeurde. Er werd gekozen om een groot gebied van opwassen, gorzen en geulen waar water en getijden tot dan toe vrij spel hadden in één keer van een ringdijk te voorzien. Zodoende kwam een enorm areaal vruchtbaar akkerland beschikbaar. In dit grote gebied zou niet uitsluitend de agrarische exploitatie moeten worden geregeld, maar werd al vanaf het begin voorzien dat ook bestuur, rechtspraak, kerk en handel een functie zouden krijgen. In de grootschalige inpolderingen die plaats hadden werd één centrale nederzetting voorzien. Deze nederzetting werd gesitueerd aan één van de oude kreekgeulen. Buitendijks werd dan op de plaats van de oude kreekgeul de haven aangelegd, binnendijks werd de afwatering van de polder geregeld via een sluis. De factoren haven, afwatering en sluis waren bepalend voor de

locatiekeuze van de nederzetting. Gelet op het verloop van de getijdengeulen noordwaarts, werden veel nieuwe nederzettingen in de nieuwe polders dan ook aan de noordzijde gesitueerd.

Opvallend is dat bij de nieuwe nederzetting aan de dijk, nabij de haven, ook een 'kerkring' werd aangelegd. Deze vorm werd overgenomen van al bestaande, oudere, dorpen in de omgeving. Echter, in tegenstelling tot veel van de oudere dorpen hadden de nieuwe nederzettingen niet uitsluitend een agrarische functie, maar ook een markt- en havenfunctie. Uitsluitend een 'kerkring' bood daarom onvoldoende ruimte voor alle bebouwing die benodigd was voor deze functies. De 'kerkring' werd 'op afstand' van de haven aangelegd en hiermee verbonden door één langgerekte straat. Deze straat bood voldoende ruimte voor bebouwing. De ligging van de straat loodrecht op de dijk, kan mogelijk worden verklaard door het verloop van de oude verhoogd gelegen kreekrug. De uitwaterende kreekloop lag buiten de aangelegde voorstraat en eventueel achterstraten.

De overeenkomsten tussen de als zodanig aangelegde nederzettingen waren groot, zelfs zo groot dat globaal voor de kerk en het kerkhof twee vijfde deel van het totale oppervlak is gereserveerd en voor de voorstraat drie vijfde deel. Een dergelijke doelbewuste toepassing van deze nederzettingvorm is waarschijnlijk slechts mogelijk als hier de hand van één of enkele doelgericht personen achter steekt. Eenzelfde functie krijgt immers lang niet dezelfde vorm. Diverse opeenvolgende landheren hebben dan ook de hand gehad in de realisatie van het nederzettingstype. Zij vormden, als moderne 'projectontwikkelaars', de initiatiefnemers van de grootschalige inpolderingen. Daar de eerste inpolderingen en nederzettingen een succes werden, werd de gekozen nederzettingvorm een beproefd recept dat vervolgens bij 'standaardprocedure' werd gerealiseerd in nieuwe bedijkingprojecten.

Schematische weergave van het 'oude land' met opwassen. Binnen de 'opwassen' zijn kreeksystemen gelegen.

Kaart met daarop weergegeven de ligging van de polder Ruigenhil ten opzichte van andere polders

In de loop van de 16^e eeuw trad er een nieuw adellijk geslacht in de voetsporen van de eerdere landheren: de heren van Bergen op Zoom. Zij opereerden in het gebied dat toen vergelijkbaar was met Overflakkee en omstreken gedurende de 15^e eeuw. In de noordwesthoek van Brabant, ten opzichte van Overflakkee gelegen aan de overkant van het Volkerak, waren uitgestrekte kleiopwassen rijp om (her)ingepolderd te worden tot rijke korenlanden. De heren gaven de

bedijkingen uit voor Standdaarbuiten, Fijnaart en Ruigenhil. De heren van Bergen op Zoom kozen, ondanks de geheel andere ligging van de bedijkingen en andere economische voorwaarden en omstandigheden, voor hetzelfde nederzettingstype als hun voorgangers eerder. Mogelijk werden de heren verblind door het aanzien en succes van de eerdere nederzettingen, met hun geplaveide straten, voorname stenen huizen langs de voorstraten en monumentale kerken. Het 'beproefde recept' in Overflakkee werd in Brabant echter niet het succes wat er van werd verwacht. Zo bleven Standdaarbuiten en Fijnaart relatief bescheiden nederzettingen, zonder achterstraten. Oorzaak hiervoor is onder meer de omvang van de bedijking in relatie tot de nabije ligging van het 'oude land'. De dorpen konden niet dezelfde functies vervullen als de eerdere dorpen in Overflakkee.

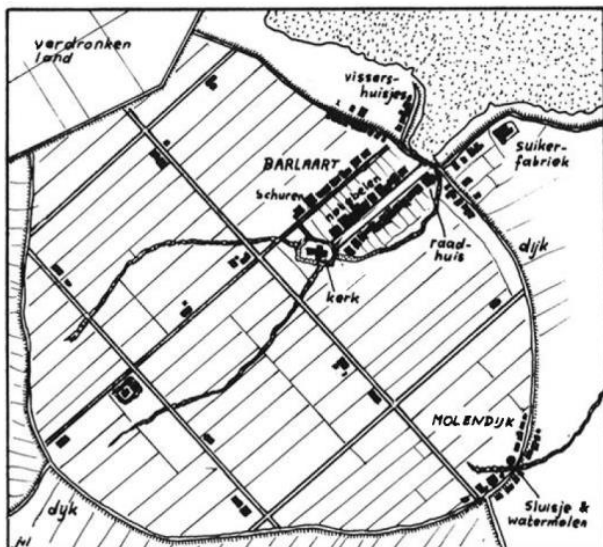
De nederzetting Ruigenhil, gesticht in 1565 en gelegen in een polder met grote omvang, was echter op voldoende afstand gelegen van het 'oude land' en kon zodoende het centrum worden van de polder. Daarnaast was Ruigenhil ook gelegen aan het Hollandsch Diep. Ruigenhil had dan ook wél de potentie om de omvang te bereiken van de eerdere vergelijkbare nederzettingen die zijn gelegen aan de andere zijde van het Volkerak. In Ruigenhil werden naast de haven, voorstraat en kerkring dan ook twee achterstraten aangelegd. De heer van Bergen op Zoom die aan de basis stond van Ruigenhil, Jan IV van Glymes, gaf de bouwpercelen in het dorp in erfpacht uit. Het was derhalve een belegging, een belangrijke inkomstenbron.

Economische exportmachine Ruigenhil

De polder en nederzetting Ruigenhil werden 'op de zee gewonnen' om te dienen als investeringsproject, er kwam immers een groot areaal vruchtbaar akkerland beschikbaar. Evenals andere polders is de polder Ruigenhil dan ook relatief arm aan grotere nederzettingen. Bezien we de polder als geheel, dan kan worden geconstateerd dat het export-gerelateerde karakter van de bedrijfsvoering tot uitdrukking komt in de inrichting van de polder. Uit alles spreekt een bijna streng-kapitalistische rechtlijnigheid en functionaliteit. De grond rondom de boerderijen in de polder is rationeel en strak verkaveld. Deze functionalistische inrichting, gericht op een zo groot mogelijke agrarische opbrengst, is ook te herkennen in het plan van aanleg van Ruigenhil. In tegenstelling tot de vroege nederzettingen van het 'Flakkeese type', is ook de plattegrond van Ruigenhil rechtlijnig. Zo kent de kerkring geen 'ronde vorm', maar heeft de kerkring een rechthoekig verloop. De orthogonale structuur van de polder is doorgetrokken in het stratenplan.

In de voorstraat woonden de notabelen (notaris, burgemeester en polderbestuur). Hun kantoren waren veelal bij de kruising van de Voorstraat en de dijk en hier vlakbij – langs de dijk – vestigden zich ook de neringdoenden zoals een smid. Ook vestigden zich hier mogelijk schippers en vissers. De achterstraten kenden voornamelijk een functie voor de ontsluiting van gebouwen die in gebruik waren voor de opslag van agrarische producten, welke producten via de haven werden geëxporteerd. De meestal niet geringe opbrengsten uit de polder kwamen ten goede aan de landheer. Deze opbrengsten kwamen niet geheel ten goede aan de nederzetting zelf, omdat de landheer niet in de nederzetting zelf woonde. De landarbeiders, dijkwerkers en keuterboeren die werkzaam waren in de polder waren eveneens niet woonachtig in Ruigenhil. Deze groep bewoners van de polder moest, gelet op de strenge orthogonale ordening van de polders, genoegen nemen met de meest marginale gronden: de dijktaluds. Hier ontstonden vaak spontane groeperingen van bebouwing. Een voorbeeld van een dergelijke groepering

vormt het huidige Helwijk. Deze vroegere sociale segregatie komt tot uiting in de bebouwingsstructuur van Ruigenhil, welke een voornamelijk voornaam aanzien kent.

Schematische weergave van de ruimtelijke structuur tussen de centrale nederzetting (hier Barlaart genoemd, de orthogonale efficiënte polderstructuur en de dijknederzetting (hier Molendijk) genoemd. Deze weergave vertoont veel overeenkomsten met de situatie in de polder Ruigenhil.

Aanzicht van een nog gedeeltelijk onbebouwde Achterstraat richting het noorden. De oorspronkelijke functie van de achterstraat is nog gedeeltelijk te herkennen in de aanwezigheid van een oude schuur.

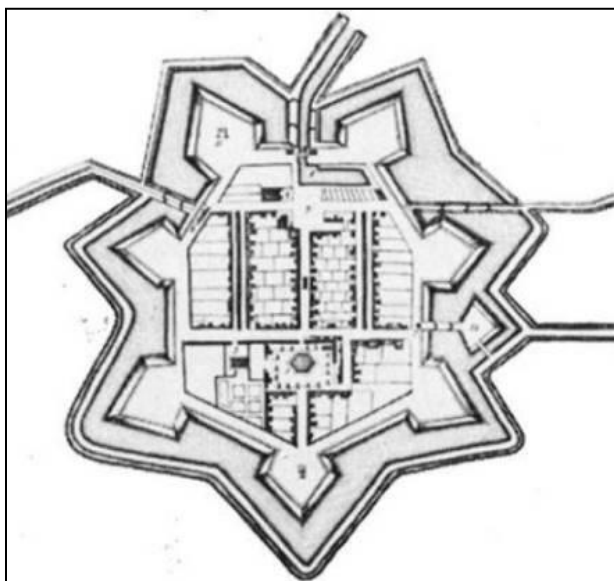
Een vesting als militaire mantel

In 1579 ving de veroveringstocht van de Hertog van Parma aan om de dan opstandige gewesten weer te onderwerpen aan Spanje. Oprukkende vanuit het zuiden wist de hertog in 1583 het nabijgelegen Steenberg in handen te krijgen. Om deze opmars te stuiten gaf Willem van Oranje in hetzelfde jaar nog opdracht aan Abraham Andrieszn om een ontwerp te maken tot versterking van het dorp Ruigenhil. Met versterking van het dorp door middel van vestingwerken werd beoogd de scheepvaartroutes via het Hollandsch Diep te beschermen. In 1584 werd Ruigenhil, dat toen slechts 20 jaar bestond, hernoemd in Willemstad. In 1585 / 1586 werden de definitieve vestingwerken aangelegd. De versterking bestond uit een regelmatige zeshoek van grachten en wallen om het reeds bestaande dorp. Er kwamen vijf bastions. Op de plaats van het zesde lag de haveningang. Deze werd met afwijkende verdedigingswerken beschermd. In 1598 werd de vesting aan de havenzijde versterkt naar plannen van Johan van Rijswijck. Deze voorzagen in de bouw van twee buitendijkse bastions. Aldus ontstonden er zeven bolwerken. Omstreeks 1700 werden deze vernoemd naar de Zeven Provinciën. In het tweede kwart van de 17e eeuw is nog een ravelijn voor de landpoort aangelegd, terwijl de vesting met een tweede gracht en een voorwal omgeven werd.

De soldaten werden gehuisvest in een logement en bij de burgers. Deze hadden soldatenhuisjes in hun tuinen staan en kregen voor de inkwartiering betaald. Pas in 1748 werd een kazerne gebouwd, waarin 800 manschappen konden worden gehuisvest. De twee stadspoorten, Landpoort en Waterpoort geheten, gaven toegang tot het stadje. Ze werden gesloopt in 1918 respectievelijk 1872. Ook kwamen er kruitmagazijnen. Vanaf 1747 werden in de omgeving van Willemstad een aantal forten gebouwd, Fort Sabina, Fort de Hel en Fort Bovensluis waardoor een stelling ontstond. Met Fort Prins Frederik aan de overzijde van de

Volkerak werd deze vaarweg afgesloten voor vijandelijke schepen. In 1874 werd de Vestingwet aangenomen en vele forten werden opgeheven, maar Willemstad kreeg juist een belangrijke rol als centrale vesting van de Stelling van het Hollandsch Diep en het Volkerak. Op het einde van de Eerste Wereldoorlog werd Willemstad de opnamevesting voor de uit Noord-Brabant terugkerende militairen. De vestingen waren echter militair verouderd en in 1922 werd het garnizoen van Willemstad opgeheven. In 1926 werd ook de vesting Willemstad opgeheven, doch de bevolking wenste de vestingwerken te behouden. In 1935 werden ze voor 30 jaar in erfpacht aan de Stichting Menno van Coehoorn gegeven, waarna ze aan de gemeente zouden komen. Van 1943-1944 echter, werd de vesting nog door de Duitsers gebruikt. Ze bouwden bunkers en munitie-opslagplaatsen op de bastions "Holland" en "Gelderland".

Door de aanleg van de vestingwerken om de oorspronkelijke planmatige aanleg Ruigenhil is het oorspronkelijke stratenpatroon, in vergelijking met veel andere 'voorstraat-kerkring'-dorpen, goed herkenbaar gebleven. Het gebruik van de vesting door militairen is wel van grote invloed geweest op het functioneren van de nederzetting. Zo heeft gedeeltelijk een verschuiving plaatsgevonden van de agrarische economie naar een economie die afhankelijk was van het garnizoen. Ook wijzigde het gebruik van de openbare ruimtes en werden nog braakliggende terreinen binnen de vesting gebruikt voor militaire doeleinden.

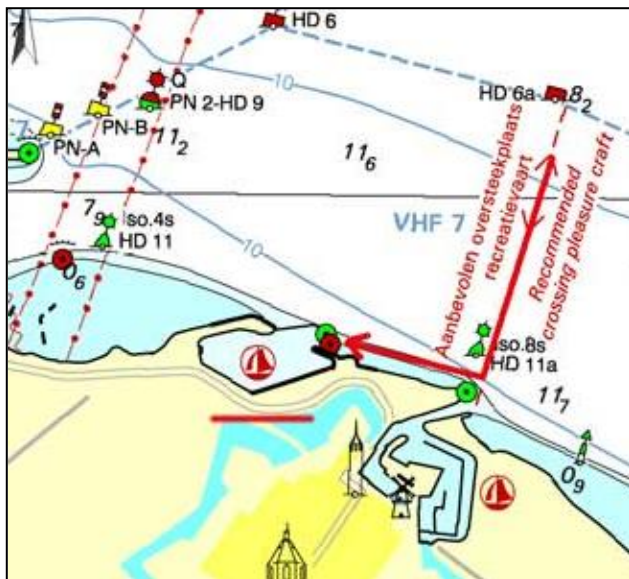
Schematische weergave de vestingwerken van Willemstad.

Het militaire gebruik van Willemstad bleef niet beperkt tot de vestingwerken. Het plantsoen in de havenbuurt was in gebruik als militaire paradeplaats.

Bescherming en toerisme

Ook na de Tweede Wereldoorlog bleef de wens tot behoud van de bijzondere karakteristieken van Willemstad bestaan. Dit leidde tot het formeel beschermen van de karakteristieken. De karakteristieken kregen ook een nieuwe betekenis, in die zin dat zij – in navolging van de agrarische en militaire economie – voor nieuwe bronnen van inkomsten zorgen. Toerisme en recreatie, afgaande op de cultuurhistorische kwaliteiten van Willemstad, zijn nieuwe belangrijke pijlers in de ontwikkeling van de nederzetting. Met name in de Havenbuurt komt deze nieuwe functie tot uiting. Daarnaast is een deel van de wateren ten noordoosten van de vesting in gebruik als jachthaven.

De jachthavens van Willemstad vormen een nieuwe ruimtelijke structuur, ze illustreren de nieuwe inkomstenbron toerisme.

In de Havenbuurt zijn veel horecagelegenheden gevestigd.

2.4 Ruimtelijke en functionele structuur

Ruimtelijke structuur

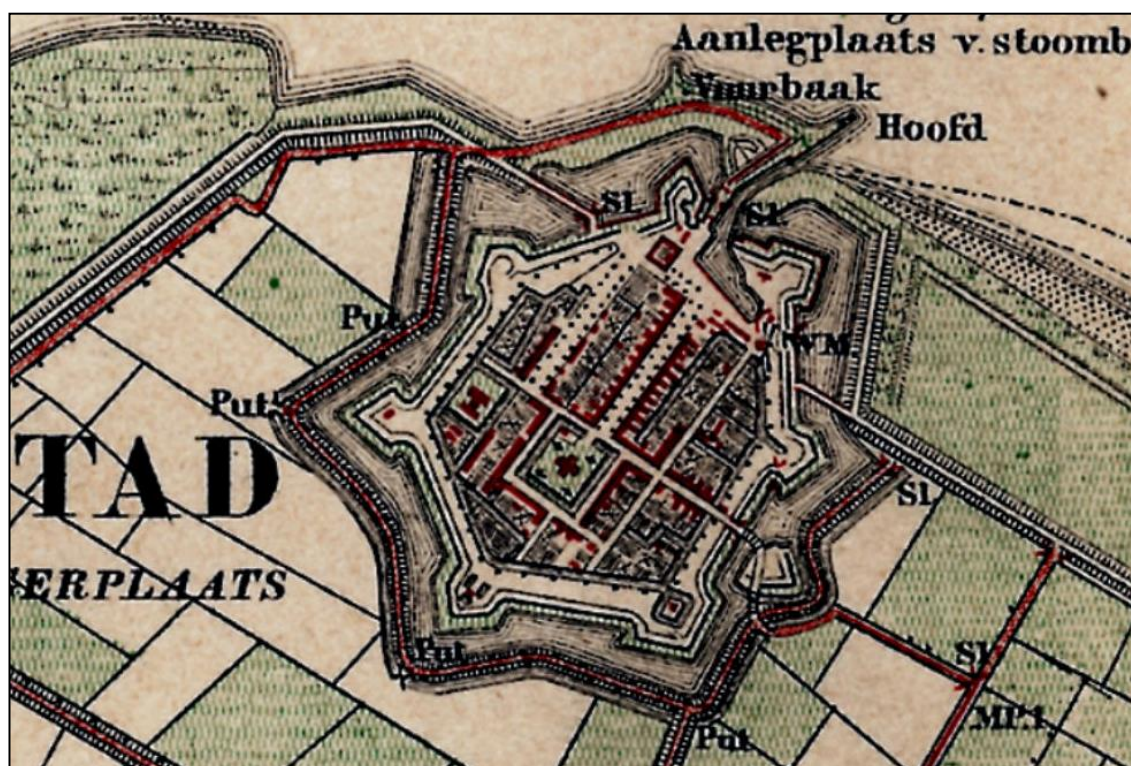
De ruimtelijke structuur van Vesting Willemstad bestaat ten eerste uit die van een typisch 'kerkring-voorstraat' dorp. In Willemstad bestaat dit type uit de volgende elementen:

1. een voorstraat (Voorstraat), haaks op de dijk, als kern van de oorspronkelijke nederzetting. Door de maat c.q. profilering, inrichting en aaneengesloten, relatief grootschalige en voorname bebouwing heeft de straat een stedelijk karakter. Dit stedelijke karakter wordt versterkt door de situering van het raadhuis met toren aan het eind van de Voorstraat. De voorstraat heeft een tweezijdige bebouwing, beide zijden zijn even belangrijk;
2. een kerkelijk terrein, een rechthoekige, door een gracht omsloten, kerkhof met kerk, aan het begin van de Voorstraat. Het terrein wordt omgeven door een gracht, waardoor het terrein uitsluitend vanuit het noorden te betreden is. Door de aanwezigheid van hagen heeft het terrein een besloten karakter. De voorgevel staat in de (zicht)as van de voorstraat;
3. bebouwingsstroken op de oorspronkelijke dijk. De bebouwing is gedeeltelijk dubbelzijdig georiënteerd, zowel op de Benedenkade als de Bovenkade. In het verlengde van de oostelijke bebouwingsstrook is de korenmolen "d'Orangemolen" gelegen;
4. een stelsel van achterstraten evenwijdig aan de voorstraat (Achterstraat en Groenstraat). Aan de Achterstraat is bebouwing bestaande uit hoofdzakelijk één bouwlaag met kap aanwezig, met verspringende rooilijnen en de aanwezigheid van water. De Groenstraat kent een ruimere maat c.q. profilering en aaneengesloten bebouwing in één rooilijn. De bebouwing bestaat wisselend uit één of twee bouwlagen met kap. De opbouw is niet aan beide zijden van de straat gelijk, wat betekent dat de achterstraten een eenzijdige zelfstandige verkaveling kennen en dus een asymmetrische bebouwingsstructuur hebben;
5. een buitendijkse haven als verbinding met open water en een bebouwingssom bestaande uit voorname bebouwing met een publiek karakter. De bebouwing is gericht op een openbaar plein en georiënteerd op het water. Ten oosten van de haven bevindt zich de jachthaven.

Ten tweede bestaat de ruimtelijke structuur van Vesting Willemstad uit jongere buurten die zijn gelegen tussen de planmatige aanleg van het 'kerkring-voorstraat' dorp en de vesting. Dit betreft woongebieden die zijn gebouwd ter leniging van de woningnood na de Tweede Wereldoorlog. Destijds is gekozen voor het opvullen van de dan open plaatsen binnen de Vesting op een wijze die niet specifiek is voor het ruimtelijk karakter.

Ten derde bestaat de ruimtelijke structuur uit het Mauritshuis aan de Hofstraat 1. Dit betreft een voormalig jachtslot en buitenverblijf dat door Maurits van Oranje onder de naam Princehof werd gebouwd. Het betreft een kloek, eigzinnig bouwvolume in het midden van een groene terreininrichting. Het terrein heeft een vierkante vorm en is grotendeels omgracht. Hierdoor komt de ruimtelijke uitstraling gedeeltelijk overeen met die van de kerk met kerkhof.

Ten vierde bestaat de ruimtelijke structuur uit de vestingwerken die rondom het 'kerkring-voorstraat' dorp zijn aangelegd. De vestingwerken bestaan uit wallen en bastions met daaromheen een gracht. Buiten de gracht is een contrescarp gelegen, met daaromheen een smalle gracht.

Ruimtelijke structuur Vesting Willemstad, omstreeks 1870

Functionele structuur

Grondgebruik

De bebouwing in Vesting Willemstad is voornamelijk in gebruik ten behoeve van het wonen. Op enkele plaatsen binnen de vesting komen ook andere functies voor. Het betreft dan kleinschalige bedrijvigheid (milieucategorie 1 en 2, maar ook een brandstoffenverkoopspunt aan de Voorstraat), kantoren, detailhandel (w.o. een supermarkt aan de Achterstraat), commerciële dienstverlening, horeca en maatschappelijke voorzieningen. Het merendeel van deze niet-residentiële functies is geconcentreerd aan de Landpoortstraat, de Voorstraat en aan de Boven- en Benedenkade. Slechts bij de laatstgenoemde straten overheersen de niet-residentiële

functies, met name horecavestingen met bijbehorende (winter)terrassen. Maatschappelijke functies zijn veelal gekoppeld aan de aanwezigheid van grootschalige monumentale bebouwing, welke verspreid over de vesting is gelegen. Het betreft dan onder meer de kerken, het Mauritshuis, scouting en onderwijsvoorzieningen.

Verkeer

De vesting wordt voor het autoverkeer ontsloten via de noordkant en de zuidoostkant van de vesting. De Landpoortstraat / Hofstraat en Voorstraat vormen de hoofdontsluitingen. De overige straten zijn erfontsluitingswegen met éénrichtingsverkeer. De straatprofielen zijn veelal smal, het betreft dan een rijbaan met aan beide zijden smalle trottoirs. De openbare ruimten ten zuiden van de lijn Mauritsstraat / Willem de Zwijgerstraat / Kerkkring / Glymesstraat zijn ingericht als erven. Ten noorden van de Landpoortstraat / Hofstraat liggen in noordzuidrichting twee ruim opgezette straten (Voorstraat / Groenstraat) met middengedeelte, ingericht met bomen.

Openbaar groen

De vestingwerken zijn groen ingericht. Op de wallen staan dubbele rijen bomen en rond de wallen ligt een singel. De ruimten binnen de vestingwerken hebben een stenig karakter. Rond het Mauritshuis en de kerk liggen grachten met een groene aankleding. Langs de Hofstraat ligt een waterloop die beide grachten met elkaar verbindt. Aan zowel de Voorstraat als de Groenstraat staat een dubbele rij bomen. In het zuidwesten van de stad liggen achter de woningen aan de Prins Mauritsstraat en Kazernestraat volkstuinen.

Horecagelegenheid aan de haven

Voorstraat

Noordelijk deel van de Achterstraat

Afsluiter watergang bij één van de bastions

2.5 Overige beleidsinhoudelijke wijzigingen en ontwikkelingen

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op diverse ontwikkelingen waarmee dit bestemmingsplan wel of geen rekening houdt.

Ontwikkelingen die reeds zijn vastgelegd

Ontwikkelingen die reeds zijn vastgelegd in een bestemmingsplan dan wel een omgevingsvergunning worden meegenomen in het bestemmingsplan. Recente woningbouwplannen waren onder meer aanwezig aan de Achterstraat 5, 7, 9, 11 en 13.

Verwerking besluit goedkeuring onthouden provincie Noord-Brabant

Op 1 juni 2004 heeft de Provincie besloten goedkeuring te onthouden aan delen van de bestemmingsregeling van het bestemmingsplan "Vesting Willemstad" (2003). Het besluit is genomen op basis van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO), welke wet de Provincie de mogelijkheid bood om zowel goedkeuring te onthouden op basis van een rechtmatigheidsoordeel als een doelmatigheidsoordeel. Inmiddels is de WRO komen te vervallen. Onder de opvolger, de Wro, is het voor provincies niet meer mogelijk een reactieve aanwijzing te geven op basis van een rechtmatigheidsoordeel. Daarnaast mag het doelmatigheidsoordeel uitsluitend nog maar toezien op provinciale belangen. Deze belangen zijn opgenomen in de Verordening ruimte 2014. In het onderhavige bestemmingsplan dient uitsluitend dat deel van het besluit tot onthouding van goedkeuring te worden verwerkt, voor zover dat besluit toeziet op een doelmatigheidsoordeel over een planonderdeel dat in strijd is met de Verordening ruimte 2014. Bij de toetsing aan het provinciale beleid in paragraaf 3.3 wordt hier nader op ingegaan. Voor een aantal specifieke onderdelen van het besluit is het van belang om aan te geven hoe hier in de huidige bestemmingsregeling mee wordt omgegaan:

- *Bomenregeling*

In het bestemmingsplan "Vesting Willemstad" (2003) is een aanlegvergunningstelsel opgenomen voor het rooien, vellen of beschadigen van bomen of andere opgaande beplanting ter plaatse van of in de onmiddellijke nabijheid van een aantal op de plankaart aangegeven aanduidingen. De bomen op de vestingwerken en de singel (contrescarp) worden hierdoor niet beschermd, ook de opgenomen enkelbestemmingen 'Vestingwerken' en 'Groen' voorzien niet in afdoende bescherming. Door de Provincie is, gelet op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart, een wijziging in de voorschriften aangebracht, dusdanig dat nu alle bomen in het plangebied planologisch beschermd zijn. De gemeente Moerdijk acht dit ongewenst. Om die reden wordt nu een specifieke 'bomenregeling' opgenomen voor uitsluitend de waardevolle individuele bomen en waardevolle groenstructuren in het plangebied, inclusief het groen dat zich op de vestingwerken en de singel bevindt. Dit groen is waardevol in het kader van het Beschermd Stadsgezicht.

- *Voorzieningen jachthaven*

In het bestemmingsplan "Vesting Willemstad" (2003) zijn diverse voorzieningen in en nabij de jachthaven opgenomen. De Provincie achtte onvoldoende gemotiveerd waarom deze voorzieningen ter plaatse passend zijn en heeft aan dit plandeel dan ook goedkeuring onthouden. Op 30 juni 2016 heeft de gemeente Moerdijk omgevingsvergunning voor planologisch afwijken (ex art. 2.12, lid 1, sub a, onder 3 Wabo) verleend voor het legaliseren van reeds aanwezige voorzieningen. Deze omgevingsvergunning is verwerkt in het onderhavige bestemmingsplan. Ook het landschapsplan dat is verbonden aan deze omgevingsvergunning is verwerkt in de bestemmingsregeling.

- *Bescherming natuurwaarden buitenste waterloop en singel (contrescarp)*

In het bestemmingsplan “Vesting Willemstad” (2003) zijn ter plaatse van de buitenste waterloop en de singel de bestemmingen ‘Water’ en ‘Groen’ opgenomen. Hoewel deze bestemmingen de natuurwaarden van de ter plaatse aanwezige ecologische verbindingzone voldoende borgen, acht de Provincie het op zijn plaats dat in een volgend bestemmingsplan (N.B.: onderhavig bestemmingsplan) een specifieke regeling wordt opgenomen. Onderhavig bestemmingsplan voorziet in deze regeling, dit is verantwoord bij de beleidstoetsing in paragraaf 3.3. Er wordt hierbij in de bestemmingsregeling geen koppeling gelegd met het Natuurbeheerplan, omdat dit plan een inrichting van de singel voorstaat als bloemdijk. De thans aanwezige opgaande begroeiing is waardevol uit cultuurhistorisch oogpunt. Het cultuurhistorische belang weegt voor de gemeente Moerdijk zwaarder dan het ecologische belang.

- *Terrassenregeling*

Verwerking besluit Provincie t.a.v. terrassen op achtererven

In het bestemmingsplan “Vesting Willemstad” (2003) is het binnen de bestemming ‘Centrum’ rechtstreeks mogelijk gemaakt om terrassen in te richten op achtererven, waaronder bij horeca-inrichtingen. Voor zover terrassen mogelijk zijn op het achtererf bij horeca-inrichtingen is hieraan goedkeuring door de Provincie onthouden, omdat dit potentieel negatieve ruimtelijke gevolgen heeft voor belendende woningen. Om die reden is het thans niet mogelijk voor horeca-gelegenheden om terrassen te maken op het achtererf. Omdat de gemeente Moerdijk de gevolgen voor het woon- en leefklimaat als gevolg van de realisatie van terrassen op achtererven niet bij voorbaat en in zijn algemeenheid kan beoordelen, wordt het realiseren van (horeca)terrassen op achtererven in het onderhavige bestemmingsplan eveneens niet toegestaan.

Winterterrassen

In samenhang met het voorgaande geldt dat, hoewel niet opgenomen in het besluit van de Provincie, in het bestemmingsplan “Vesting Willemstad” (2003) ook een regeling voor winterterrassen is opgenomen. Dit zijn, vaak verwarmde en / of door wanden omsloten, terrassen die voor de voorgevel van een horecagelegenheid zijn gesitueerd. Dit type terrassen heeft, in tegenstelling tot (zomer)terrassen, een permanent karakter en heeft een grotere ruimtelijke uitstraling. In het vigerende bestemmingsplan worden uitsluitend de bestaande winterterrassen toegestaan en wordt daarnaast via een vrijstelling de mogelijkheid geboden om ook nieuwe winterterrassen toe te staan. In onderhavig bestemmingsplan wordt deze ‘vrijstelling’ (afwijkingmogelijkheid) niet meer opgenomen. In zijn algemeenheid betekenen winterterrassen namelijk een privatisering van een deel van de, in Vesting Willemstad zeer waardevolle, openbare ruimte. Deze ‘privatisering’ en ‘vercommercialisering’ is niet (per definitie) gewenst in verband met het behoud van het woon- en leefklimaat en de aanwezige cultuurhistorische waarden.

(Zomer)terrassen

Voor de aanleg van (nieuwe) (reguliere) (zomer)terrassen geldt dat deze een minder groot beslag leggen op de openbare ruimte dan winterterrassen, maar dat deze afhankelijk van aard en omvang toch een grote ruimtelijke uitstraling kunnen hebben. Gelet op de gewenste toeristisch-recreatieve ontwikkeling van Vesting Willemstad wil de gemeente hiervoor een flexibel kader bieden, maar mét waarborgen om een goed woon- en

leefklimaat te behouden. Om die reden is, in uitzondering op het algemene uitgangspunt, voor dit aspect (binnen de bestemming 'Verkeer – Verblijfsgebied') een binnenplans omgevingsvergunningstelsel opgenomen met een algemeen karakter. Met dit stelsel kan worden voldaan aan het criterium van 'een goede ruimtelijke ordening'.³ Het omgevingsvergunningstelsel is uitsluitend van toepassing op de realisatie van (zomer)terrassen bij bestaande horecabedrijven tot en met categorie 2, welke in de bestaande situatie nog niet beschikken over een terras. Omdat zich géén nieuwe horecabedrijven kunnen vestigen, wordt de aanleg van nieuwe terrassen beperkt.

Retrospectieve toets

Ten behoeve van onderhavig bestemmingsplan is een retrospectieve toets uitgevoerd. Deze toets is bijgesloten in de bijlagen bij de toelichting. Uit deze toets blijkt dat in een aantal situaties aanpassing van de vigerende juridisch-planologische regeling op zijn plaats is. Dit betreft, samengevat, de volgende situaties:

- toestaan dienstwoningen aan de Landpoortstraat 47 en Jan van Glymesstraat 24;
- toestaan diverse kleinschalige bouwwerken op de vestingwerken;
- reguleren diverse bestaande kleinschalige cultuurhistorisch waardevolle bouwwerken;
- toestaan van gebruik gronden achter woning aan Achterstraat 20 als tuin (waarbij het groene karakter behouden dient te blijven);
- diverse kleinschalige wijzigingen.

Overige ontwikkelingen

Delen van de openbare ruimte binnen de Vesting zullen binnen de planperiode opnieuw worden ingericht. Doel van de herinrichting zal zijn om recht te blijven doen aan het karakter van de Vesting, waarbij de uitgangspunten van het Beschermd Stadsgezicht leidend zijn. Om die reden is op een aantal plaatsen het waardevolle straatprofiel (incl. materialisatie) exact in beeld gebracht. Deze straatprofielen maken onderdeel uit van de bestemmingsregeling.

2.6 Planmethodiek

Algemeen

Voor het opstellen van het bestemmingsplan is voor wat betreft de juridische regeling met name aangesloten op het bestemmingsplan "Vesting Willemstad" uit 2004. Ten aanzien van de regeling voor het gebruik van gronden geldt dat afwijkingen ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan het gevolg zijn van de uitkomsten van de retrospectieve toets, het SVBP 2012 (samenvoegen van enkele bestemmingen) en de uitgangspunten voor de modernisering van de regeling ten aanzien van cultuurhistorie.

Het bestemmingsplan bevat minder (en minder verstrekkende) afwijkingsbevoegdheden dan het vigerende bestemmingsplan. Reden hiervoor is onder meer dat de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), die in 2010 in werking is getreden, diverse mogelijkheden biedt voor afwijking van het bestemmingsplan met een relatief eenvoudige (reguliere) procedure. Daarnaast wil de gemeente terughoudend omgaan met al te forse toenames van goot- en bouwhoogten van gebouwen en het gevarieerde patroon daarin handhaven. Eventueel kan hieraan - na afweging van de relevante belangen - in specifieke gevallen wel medewerking worden verleend met een uitgebreide Wabo-procedure of postzegelbestemmingsplan.

³ ABRvS 16 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3070

Ten aanzien van de regeling voor het bebouwen van gronden geldt dat er een wijziging in systematiek plaats heeft. Bouwregels die betrekking hebben op maatvoeringseisen en situering van bebouwing worden opgenomen in de enkelbestemming. Bouwregels die betrekking hebben op de 'passendheid' van bebouwing in het Beschermd Stadsgezicht worden opgenomen in één van de dubbelbestemmingen 'Waarde – Cultuurhistorie (1 t/m 4)'. Bij deze dubbelbestemmingen wordt, gekoppeld aan de cultuurhistorische waardenkaart, een onderscheid gemaakt tussen delen van de vesting met een zeer hoge waarde, hoge waarde, middelmatige waarde en lage en zeer lage waarde. De waardestelling dient daarbij te worden bezien in het licht van de historische essentie van Vesting Willemstad.

Ten aanzien van individuele cultuurhistorisch waardevolle objecten geldt eveneens dat er een wijziging in de systematiek plaats heeft. In het vigerende bestemmingsplan "Vesting Willemstad" (2003) worden afzonderlijke panden beschermd als zijnde 'rijksmonument' of als 'historisch bouwkundig waardevol pand'. In het onderhavige bestemmingsplan heeft de bescherming niet langer op objectniveau, maar primair op gebiedsniveau plaats. De planologische bescherming van Rijksmonumenten is ook niet zinvol, omdat dit een 'dubbele bescherming' zou zijn. Rijksmonumenten worden namelijk reeds beschermd op basis van de Erfgoedwet. Ten aanzien van de 'historisch bouwkundig waardevolle panden' geldt dat ontwikkelingen in het vigerende bestemmingsplan worden getoetst aan de zogenoemde 'Cultuurhistorische Atlas' (2003). In deze atlas zijn de panden tot op hoog detailniveau in beeld gebracht. De gemeente Moerdijk acht deze stringente vorm van bescherming van afzonderlijke objecten niet langer in overeenstemming met 'een goede ruimtelijke ordening'. Redengevend hiervoor is dat de toelichting op de aanwijzing tot Beschermd Stadsgezicht in het geheel géén aanleiding geeft tot deze mate van bescherming van individuele objecten (m.u.v. de korenmolen, raadhuis, N.H.-kerk en het Princehof – welke allen Rijksmonumenten zijn). Om die reden wordt de toetsing van ontwikkelingen aan deze panden zodanig gewijzigd, dat deze uitsluitend nog strekt ter bescherming van 'de historische authenticiteit van het stadsbeeld als geheel'. Dit sluit aan bij de waardering van gebieden als van 'hoge architectonische waarde' in het uitgevoerde cultuurhistorische onderzoek. Gelet op de ligging van veel 'historisch bouwkundig waardevolle panden' naast elkaar, wordt uitsluitend nog specifiek getoetst aan de breedte en indeling van de voorgevel. Deze dienen ongewijzigd te blijven. In het onderhavige bestemmingsplan worden deze panden aangeduid als zijnde 'karakteristiek'.

Toelichting op de regels

De regels bestaan uit vier hoofdstukken:

1. inleidende regels (hoofdstuk 1);
2. bestemmingsregels (hoofdstuk 2);
3. algemene regels (hoofdstuk 3);
4. overgangs- en slotregels (hoofdstuk 4).

Hierna volgt een korte toelichting op de in het plan opgenomen regeling.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

In dit hoofdstuk is een aantal begrippen verklaard dat voorkomt in de regels. Dit voorkomt dat er bij de uitvoering van het plan onduidelijkheden ontstaan over de uitleg van bepaalde regelingen. Daarnaast is het artikel 'wijze van meten' opgenomen waarin bepaald is hoe de voorgeschreven maatvoering in het plan gemeten moet worden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

In de volgende paragraaf zijn de in het plan voorkomende bestemmingen toegelicht. In ieder artikel is per bestemming bepaald welk gebruik van de gronden is toegestaan en welke bouwregels er gelden. Tevens zijn, waar mogelijk, flexibiliteitsbepalingen opgenomen. De dubbelbestemmingen bevatten aanvullende regels.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

In deze paragraaf worden, in aanvulling op de bestemmingsbepalingen, aanvullende regels gesteld.

Anti-dubbeltelregel

In deze regel is vastgelegd dat grond die in aanmerking moest worden genomen bij het verlenen van een omgevingsvergunning, waarvan de uitvoering heeft plaatsgevonden of alsnog kan plaatsvinden, bij de beoordeling van een andere aanvraag om een omgevingsvergunning niet opnieuw in beschouwing mag worden genomen.

Algemene bouwregels

In dit artikel is een aantal aanvullende bouwregels opgenomen die voor alle bestemmingen kunnen gelden. Bijvoorbeeld een bestaande maten regeling en een parkeerregeling.

Algemene gebruiksregels

In dit artikel is een aantal aanvullende gebruiksregels opgenomen die voor alle bestemmingen kunnen gelden. Het betreft hier met name regels met betrekking tot strijdig gebruik.

Algemene aanduidingsregels

Aanvullend op de (algemene) bouwregels gelden bijzondere bepalingen die met een aanduiding in de geometrische plaatsbepaling zijn weergegeven, waaronder voor de molenbiotoop en Natuur Netwerk Brabant – evz en Natuur Netwerk Brabant – ehs.

Algemene afwijkingsregels

Dit artikel is een aanvulling op de afwijkingsregels uit de bestemmingen waarin nog een aantal algemene afwijkingen is opgenomen. Het betreft hier een standaardregeling die het mogelijk maakt om bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van het plan mogelijk te maken.

Algemene wijzigingsregels

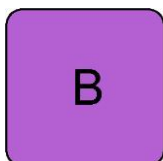
In dit artikel is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het wijzigen van bestemmingsgrenzen.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

In het overgangsrecht is een regeling opgenomen voor bebouwing en gebruik dat al bestond bij het opstellen van het plan, maar dat strijdig is met de opgenomen regeling. Onder bepaalde voorwaarden mag deze strijdige bebouwing en/of strijdig gebruik worden voortgezet of gewijzigd. In de slotregel is de officiële naam van het plan bepaald. Onder deze naam kan het bestemmingsplan worden aangehaald.

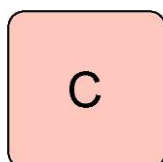
2.7 Wijze van bestemmen

Het voorliggende bestemmingsplan is hoofdzakelijk een conserverend bestemmingsplan, dat is gericht op het vastleggen van de belangrijkste kenmerken van de bestaande ruimtelijke en functionele structuur. Er is gekozen voor een relatief gedetailleerde wijze van bestemmen, maar waar mogelijk is wel gekozen voor meer globale bestemmingen. De vigerende rechten worden hierbij zoveel mogelijk gerespecteerd. Hierna wordt voor de verschillende bestemmingen aangegeven welke uitgangspunten zijn gehanteerd.

Bedrijf

De solitair gelegen bedrijven zijn bestemd tot 'Bedrijf'. Bedrijfsactiviteiten uit milieucategorie 1 en 2 zijn op basis van het bestemmingsplan rechtstreeks toelaatbaar. Zelfstandige detailhandel is uitgesloten, evenals risicovolle inrichtingen en geluidzoneringsplichtige inrichtingen. Aanduidingen zijn opgenomen ten behoeve van een verkooppunt voor motorbrandstoffen zonder lpg, bestaande bedrijfswoningen en ter plaatse van nutsvoorzieningen.

Centrum

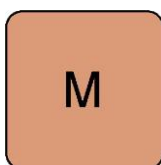
De percelen aan de Landpoortstraat, Voorstraat en aan de kade zijn bestemd tot 'Centrum'. De bestemming 'Centrum' maakt een relatief groot deel uit van de vesting; de feitelijk aanwezige centrumfuncties zijn echter veelal gelegen aan de noordwestzijde van de Voorstraat en aan de kade. De gemeente Moerdijk wenst de toeristisch-recreatieve sector in de vesting te versterken, daarbij passen voldoende mogelijkheden voor het vestigen van centrumfuncties. Immers, indien het centrumgebied zou worden verkleind zou dat gevolgen hebben voor de prijsvorming (huur) bij het beschikbaar komen van panden. Door veel mogelijkheden te bieden is het ook mogelijk voor kleinere (speciaal)zaken zich te vestigen in de Vesting. Daarbij komt verspreide vestiging van detailhandel en dienstverlening ten goede aan de levendigheid van de vesting als geheel. Ten aanzien van de functie horeca geldt dat deze potentieel negatieve ruimtelijke effecten heeft. Deze functie wordt dan ook gelimiteerd in het bestemmingsplan door uitsluitend bestaande horecabedrijven van categorie 1a en 1b toe te staan (verbaal geregeld) en uitsluitend bestaande horecabedrijven van categorie 2 toe te staan (aangeduid op verbeelding). Het bestemmingsplan bevat géén afwijkingsregeling om nieuwe horecabedrijven toe te staan.

De functies detailhandel, dienstverlening, horecabedrijven van categorie 1a en 1b van de Staat van Horeca-activiteiten en overige bestaande horeca, maatschappelijke voorzieningen en culturele functies zijn uitsluitend toegestaan op de begane grondlaag. Op de verdiepingen zijn kantoren en de opslag c.q. sanitaire voorzieningen van de voornoemde functies toegestaan. Het 'wonen' is zowel op de begane grondlaag als op de verdieping toegestaan. Horeca categorie 2 is specifiek aangeduid. Uitsluitend bestaande terrassen op de achtererven bij horecagelegenheden zijn toegestaan. De bestaande terrassen zijn aangegeven in een separate bijlage bij de regels.

Groen

De openbare hoofdgroenstructuur in het plangebied is als 'Groen' bestemd. Kleinschaligere groengebieden zijn binnen de verkeersbestemming opgenomen. Ter plaatse van een aantal specifieke elementen, namelijk een kiosk, afvaldepot en bunkers in de vestingwerken, zijn aanduidingen opgenomen die deze bouwwerken mogelijk maken. Binnen deze bestemming is ook de inspanning ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het landschap opgenomen, voor zover die noodzakelijk is voor het regelen van enkele voorzieningen in de jachthaven. Deze voorzieningen zijn eerder middels een omgevingsvergunning mogelijk gemaakt. De vestingwerken zijn eveneens bestemd als 'Groen', omdat dit de primaire functie betreft. De cultuurhistorische waarden van de vesting zijn opgenomen in een dubbelbestemming.

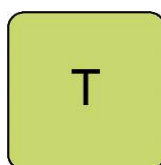
Maatschappelijk

Scholen, zorginstellingen, sociaal-culturele voorzieningen, levensbeschouwelijke voorzieningen en vergelijkbare maatschappelijke voorzieningen hebben de bestemming 'Maatschappelijk' gekregen. Binnen deze bestemming is uitwisseling van de genoemde functies mogelijk. Ter plaatse van de aanduiding 'volkstuinten' zijn de volkstuinten toegestaan die zijn gelegen in het zuiden van de vesting.

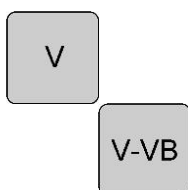
Recreatie - Verblifsrecreatie

Binnen deze bestemming wordt één recreatiewoning mogelijk gemaakt. Permanente bewoning is niet toegestaan.

Tuin

De private gronden die grenzen aan het openbaar gebied en welke in principe onbebouwd dienen te blijven zijn bestemd als 'Tuin'. Parkeren ten behoeve van de functies op het eigen perceel is mogelijk binnen de bestemming. Overige bouwwerken, zoals bijgebouwen, aan- en uitbouwen zijn op deze gronden niet mogelijk. Ondergeschikte bouwdelen zoals erkers zijn ten behoeve van de aangrenzende bebouwing tot een bepaalde maatvoering toegestaan. Voor erfafscheidingen voor de voor gevel geldt een maximum hoogte van 1 meter. Voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde geldt een maximale hoogte van 3 meter.

Verkeer en Verkeer - Verblijfsgebied

In het bestemmingsplan zijn twee verschillende verkeersbestemmingen opgenomen. De bestemming 'Verkeer' is opgenomen voor wegen met een gebiedsontsluitingsfunctie (50 km/u), het betreft in dit geval uitsluitend het buiten de vesting gelegen kruisingsvlak van het Steenpad en de Singel. Voor de overige woonstraten, -erven en pleinen geldt een 30 km/u regime en staat het verblijven voorop. Voor deze straten is de bestemming 'Verkeer – Verblijfsgebied' opgenomen. Binnen de bestemming zijn parkeer-, groen- en waterhuishoudkundige voorzieningen mogelijk. Uitsluitend bestaande terrassen van bestaande horecagelegenheden zijn toegestaan binnen deze bestemming. De bestaande terrassen zijn aangegeven in een separate bijlage bij de regels. Wel is een afwijkingsregeling opgenomen voor het toestaan van een nieuw (zomer)terras bij een bestaand horecabedrijf dat nog geen terras heeft. Nieuwe (zomer)terrassen kunnen uitsluitend worden toegestaan bij een bestaand horecabedrijf tot en met categorie 2, mits het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast en indien er geen onevenredige gevolgen voor de parkeerbalans ontstaan.

Water

De watergangen in het plangebied, inclusief de wateren om de vestingwerken, hebben de bestemming 'Water' gekregen. Ten behoeve van de bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden opgericht zoals duikers, bruggen en andere voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding.

Wonen

De bestaande woningen in het plangebied zijn, voor zover niet gelegen in het centrumgebied, voorzien van de bestemming 'Wonen'. Voor de bebouwingmogelijkheden wordt een onderscheid gemaakt in het hoofdgebouw van de woning, bijbehorende bouwwerken en bouwwerken geen gebouwen zijnde. Hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd, met dien verstande dat de goot- en bouwhoogte niet meer mag bedragen dan op de verbeelding is weergegeven.

Voor overige bouwwerken bij woningen zijn standaardbepalingen opgenomen in de regels. Bijgebouwen mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden opgericht, op een minimale afstand van 1 meter achter de voorgevelrooilijn. Hierbij geldt dat maximaal 50% van het erf (= het bouwperceel minus het bouwvlak) mag worden bebouwd, met een maximum oppervlakte van 90 m². De maximum goot- en bouwhoogte bedragen 3 en 6 meter. Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals erfafscheidingen, is een maximale maatvoering opgenomen. Hierbij is bepaald dat erfafscheidingen in het achtererfgebied tot een hoogte van 2 meter mogen worden opgericht. Voor zover het voorerfgebied niet is bestemd als 'Tuin' maar is opgenomen binnen de bestemming 'Wonen' geldt dat erfafscheidingen ter plaatse tot 1 meter hoogte mogen worden opgericht. Feitelijke mogelijkheden kunnen worden beperkt door de regels van één van de dubbelbestemmingen 'Waarde – Cultuurhistorie'.

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – stedenbouwkundige waarden' mogen geen bouwwerken worden opgericht. Middels opname van deze aanduiding worden deze gronden niet (langer) - de vigerende bestemmingsregeling sloot bebouwing op een andere wijze reeds uit - begrepen in het achtererfgebied, waardoor tevens vergunningvrij bouwen op deze gronden niet mogelijk is. Het opnemen van deze aanduiding dient mede tot het voorkomen dat de stedenbouwkundige structuur en het cultuurhistorisch waardevolle stadsbeeld worden aangetast. De aanduiding heeft tot doel de betrokken gronden niet aan te merken als zijnde een 'erf'. Doordat deze gronden geen deel uitmaken van het 'erf', maken ze eveneens geen deel uit van het 'achtererfgebied' en kunnen om die reden geen vergunningvrije bouwwerken worden opgericht. De gronden die zijn geduid met de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – stedenbouwkundige waarden' mogen uitsluitend worden gebruikt als 'tuin'. Om die reden is een overlappende aanduiding 'tuin' opgenomen.

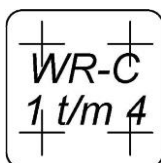
Gelet op de gerechtelijke uitspraak van 15 mei 2013 (ABRvS 201210588/1/A1) is het niet mogelijk om deze gronden, met het oog op het tegengaan van vergunningvrije bebouwing, in een separate bestemming 'Tuin' of 'Tuin – 2' op te nemen, ook al is hierin expliciet bepaald dat bebouwing niet is toegestaan. Om (vergunningvrije) bebouwing tegen te gaan dient binnen de 'hoofdbestemming' een 'dubbelbestemming' of 'aanduiding' te worden opgenomen waarin expliciet wordt aangegeven dat niet (vergunningvrij) mag worden gebouwd en dient tevens te worden aangegeven waarom niet mag worden gebouwd.

Uit de gerechtelijke uitspraak van 10 juli 2013 (ABRvS 201209655/1/A1) blijkt dat een specifieke aanduiding (i.c. 'landschapswaarden') de beoogde werking heeft. In de toelichting dient op grond van art. 3.1.3. van het Besluit ruimtelijke ordening te worden beschreven wat het doel is van de bestemmingsregeling. Ten aanzien van de aldus aangeduide gronden die zijn gelegen achter de woningen aan de Achterstraat 20b t/m e geldt dat deze in het vigerende bestemmingsplan de bestemming 'Groen' hebben. Deze bestemming is in het onderhavige bestemmingsplan uitsluitend van toepassing voor openbare groenvoorzieningen. De bedoelde gronden zijn niet (langer) openbaar en behoren om die reden binnen de bestemming 'Wonen' te worden betrokken. Het behoud van het onbebouwde karakter van de gronden is echter om stedenbouwkundige en cultuurhistorische redenen gewenst, mede omdat er vanuit de vestingwerken en het daar gelegen pad direct zicht is op deze gronden.

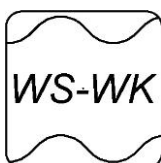
Waarde – Archeologie 4

De dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4' is opgenomen ter bescherming van mogelijk in de bodem aanwezige archeologische waarden. Voor een aantal werkzaamheden op of in deze gronden is een omgevingsvergunning (voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden) vereist in het kader waarvan een afweging kan worden gemaakt tussen de activiteit en de te beschermen waarden.

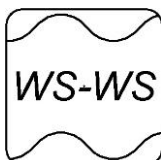
Waarde – Cultuurhistorie (1 t/m 4)

Vesting Willemstad is aangewezen als Beschermd Stadsgezicht. Het deel van het Beschermd Stadsgezicht dat gelegen is binnen de grenzen van onderhavig bestemmingsplan wordt beschermd middel vier verschillende dubbelbestemmingen. Deze dubbelbestemmingen komen overeen met de waardestelling van de afzonderlijke deelgebieden binnen de vesting als opgenomen op de vervaardigde cultuurhistorische waardenkaart voor Vesting Willemstad, met dien verstande dat de waarderings 'laag' en 'zeer laag' zijn samengevoegd.. De dubbelbestemmingen onderscheiden zich van elkaar op basis van de omgevingsvergunningenstelsels. In iedere dubbelbestemming worden verschillende deelgebieden binnen de vesting onderscheiden. Van ieder deelgebied zijn de specifieke beschermenswaardige elementen genoemd. De aanvraag om een omgevingsvergunning wordt getoetst aan uitsluitend deze kenmerken. De dubbelbestemming reguleert uitsluitend de 'passendheid' van activiteiten in het Beschermd Stadsgezicht. Binnen deze dubbelbestemmingen zijn alle aanduidingen opgenomen die betrekking hebben op specifieke cultuurhistorisch waardevolle elementen, zoals karakteristieke panden, monumentale bomen, overig waardevol groen, bunkers, afsluiters, etc. Uitsluitend de kenmerken die niet specifiek betrekking hebben op het Beschermd Stadsgezicht, bijvoorbeeld de molenbiotoop, zijn in een separate regeling opgenomen.

Waterstaat – Waterkering

De dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering' is opgenomen ter plaatse van de gronden die, naast de voorkomende functies, ook functioneren als waterkering. Aan werken en werkzaamheden op de waterkering is een omgevingsvergunningenstelsel verbonden.

Waterstaat – Waterstaatkundige functie

De dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterstaatkundige functie' is opgenomen ter plaatse van de gronden die zijn gelegen in het rivierbed van het Hollandsch Diep.

3 BELEIDSKADER

3.1 Inleiding

De gemeente Moerdijk heeft te maken met de vigerende ruimtelijke beleidskaders van de landelijke en provinciale overheid; de in het voorliggende plan gegeven bestemmingsregeling dient te voldoen aan dit beleid. Daarnaast dient de bestemmingsregeling zich eveneens te voegen binnen de marges van het gemeentelijke beleid. Het ruimtelijk beleid van de drie voorgenoemde overheden is per overheidslaag neergelegd in één of meerdere zogenoemde structuurvisies. Voor de realisatie van het beleid zetten de verschillende overheden een mix van instrumenten in; één van die instrumenten betreft het vertalen van het beleid uit de structuurvisie naar een juridisch bindende verordening. Hieronder zijn de voor dit bestemmingsplan relevante structuurvisies en verordeningen per overheidslaag weergegeven en wordt voor de beperkte mogelijk te maken ontwikkelingen in dit bestemmingsplan getoetst of deze passend zijn binnen het beleid. Het thematische beleid dat als kader fungeert voor de onderhavige bestemmingsregeling wordt weergegeven in de volgende hoofdstukken.

3.2 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), 2012

Toetsingskader

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. De aanleiding voor het opstellen van deze structuurvisie is gelegen in het feit dat er nieuwe politieke accenten zijn gelegd en doordat er veranderende omstandigheden zijn zoals de economische crisis, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen. Dit laatste onder andere omdat groei, stagnatie en krimp gelijktijdig plaatsvinden. Deze structuurvisie geeft een integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. In de visie worden ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur sterker dan voorheen met elkaar verbonden. De structuurvisie vervangt alle voorgaande rijksnota's ten aanzien van ruimte en mobiliteit (waaronder de Nota Ruimte), behalve de Structuurvisie Nationaal Waterplan.

Het Rijk zet twee zaken helder neer: een kader voor prioritering van investeringen om Nederland in beweging te krijgen en een selectief ruimtelijk beleid dat meer loslaat en overlaat aan provincies en gemeenten. In het SVIR staat centraal dat alleen nog een taak voor het Rijk is weggelegd wanneer sprake is van:

1. een onderwerp dat nationale baten en / of lasten heeft en de doorzettingsmacht van gemeenten overstijgt (bv. mainports);
2. een onderwerp waarvoor internationale verplichtingen zijn aangegaan (bv. werelderfgoederen);
3. een onderwerp dat (provincie-) of landsgrens overschrijdend is, of een hoog afwentelingsrisico kent of reeds in beheer bij het rijk is (bv. infrastructuur).

Op basis van de voornoemde criteria onderscheidt het Rijk 13 nationale belangen. Hiervoor is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Deze belangen zijn gelijkwaardig aan elkaar en beïnvloeden elkaar onderling.

Beoordeling

Voor het plangebied zijn met name de volgende nationale belangen relevant:

Nationaal belang 7: Het in stand houden van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen

Het Rijk is verantwoordelijk voor optimalisatie van het gebruik van de hoofdvaarwegen zodat de capaciteit maximaal kan worden gebruikt en om de noodzakelijke betrouwbaarheid te kunnen bieden. Voor de binnenvaart heeft het Rijk de ambitie om een vlot, betrouwbaar hoofdvaarwegennet te realiseren. Daarbij wordt ook de capaciteit van de vaarwegen vergroot, zodat het groeiende (inter)nationale transport van de mainports en greenports over het water zonder kwaliteitsverlies afgewikkeld kan worden. Ook houdt het Rijk hierbij rekening met (de gevolgen van) klimaatverandering voor de vaarwegen en andere belangen in het watersysteem (zie nationaal belang 9). Het Rijk heeft belang bij het scheiden van de beroeps- en recreatievaart. Dit komt de veiligheid ten goede en bevordert de doorstroming op het hoofdvaarwegennet. Het Basisrecreatietoervaartnet (BRTN) is hierbij het uitgangspunt. Hierover worden afspraken gemaakt met medeoverheden. Binnen het plangebied is een jachthaven gelegen, bij het scheiden van beroeps- en recreatievaart zal rekening worden gehouden met het gebruik van deze jachthaven.

Nationaal belang 9: Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kader voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling

Het rijk is verantwoordelijk voor het integrale beheer van het hoofdwatersysteem, en samen met de waterschappen, verantwoordelijk voor de bescherming van Nederland tegen overstromingen. Het is belangrijk dat bij ruimtelijke plannen rekening wordt gehouden met waterhuishoudkundige eisen op korte en lange termijn. Het hoofdwatersysteem bestaat onder meer uit de grote rivieren. De rivier Hollandsch Diep behoort tot dit type rivieren. Het beheer van het watersysteem is gericht op het meebewegen met natuurlijke processen waar het kan en het bieden van weerstand waar het moet. Preventie vormt de primaire pijler bij de bescherming tegen overstromingen. Het rijk beschermt de primaire waterkeringen die in beheer zijn bij het rijk. Ook stelt het rijk normen voor de primaire waterkeringen, die in beheer zijn bij de waterschappen. Ingevolge het besluit van 16 november 1998 is de dijk langs het Hollandsch Diep aangewezen als primaire waterkering. Voor deze waterkering zijn in de bestemmingsregeling beschermingszones opgenomen.

Nationaal belang 10: Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten

Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten geven identiteit aan een gebied. Bovendien zijn culturele voorzieningen en cultureel erfgoed van belang voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en daarmee voor de concurrentiekracht van Nederland. Het Rijk heeft hiertoe onder meer ruim vierhonderd stads- en dorpsgezichten uit de periode tot 1940 en circa vijftigduizend rijksmonumenten aangewezen en beschermd door de Erfgoedwet vanwege de nationale cultuurhistorische betekenis. Dit nationale belang is rechtstreeks vertaald in de bestemmingsregeling.

Nationaal belang 11: Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten

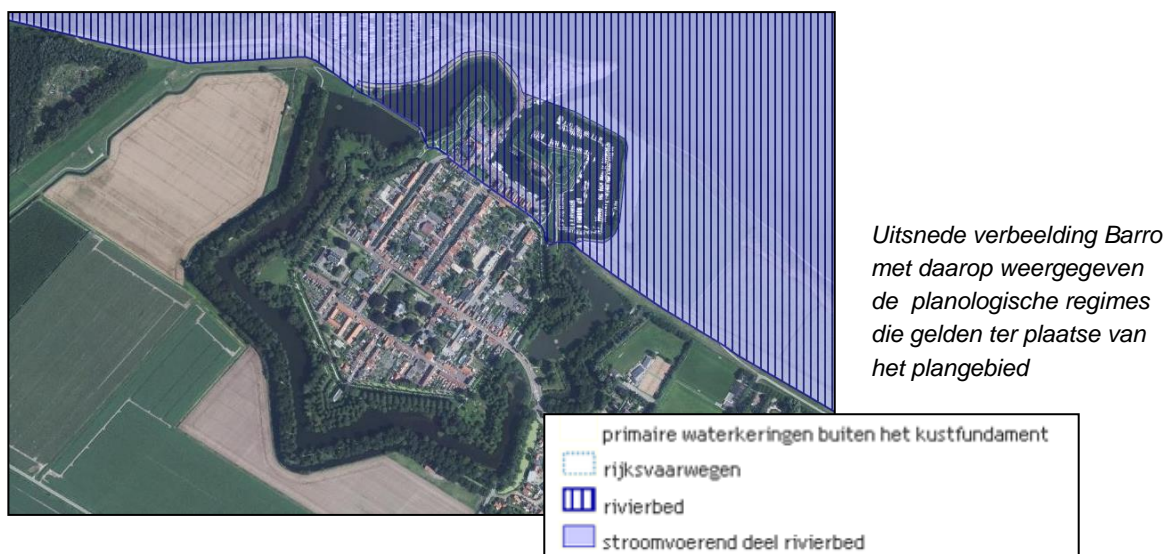
Om flora- en faunasoorten in staat te stellen om op lange termijn te overleven en zich te ontwikkelen zijn vanuit ruimtelijk oogpunt twee zaken essentieel: het behoud van leefgebieden en de mogelijkheden om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden. Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincies een natuurnetwerk met de juiste ruimtelijke, water en milieucondities voor kenmerkende (eco)systemen van (inter)nationaal belang. Dit provincie- en landgrensoverschrijdende netwerk is de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) – thans Natuur Netwerk Nederland. Binnen het plangebied behoren de gronden die zijn gelegen 'buiten' het buitenste water van de vesting tot de EHS. De natuur in de EHS wordt beschermd met een 'nee-tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Het onderhavig bestemmingsplan biedt geen ruimte aan nieuwe ontwikkelingen op deze gronden.

Nationaal belang 13: Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten

Het voorliggende bestemmingsplan is een resultante van een zorgvuldige afweging, waarbij alle betrokken belangen zijn afgewogen. Voorts wordt aan dit belang recht gedaan doordat bij de voorbereiding van het voorliggende bestemmingsplan de wettelijk voorgeschreven procedure wordt gevolgd en in het plan een ruimtelijke onderbouwing met belangenafweging is opgenomen. Daarmee is een zorgvuldige afweging van belangen en transparante besluitvorming geborgd.

Conclusie

De bestemmingsregeling in het onderhavige bestemmingsplan is – naast het verankeren van bestaande rechten en het mogelijk maken van de toeristisch-recreatieve ambities - in hoofdzaak gericht op het beschermen van cultuurhistorische waarden, het behoud van de waterhuishoudkundige functie van het Hollandsch Diep en het behoud van ecologische waarden. Met deze bestemmingsregeling wordt aangesloten op de in het gebied aanwezige nationale belangen.

Besluit en ministeriële regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, Rarro), 2012

Toetsingskader

Voor het juridisch borgen van de nationale belangen uit de SVIR heeft het Rijk, op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), twee besluiten waarmee dat mogelijk is. Deze twee besluiten zijn verschillend van aard (procesmatig versus beleidsmatig):

- Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het Bro stelt vanuit de rijksverantwoordelijkheid voor een goed systeem van ruimtelijke ordening juridische kaders aan de processen van ruimtelijke belangenafweging en besluitvorming bij de verschillende overheden (o.a. nationaal belang 13 uit de SVIR). De ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ is in 2012 opgenomen in het Bro. De ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ is uitsluitend bedoeld voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Het onderhavige bestemmingsplan maakt deze niet mogelijk;
- Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Dit geeft de juridische kaders die nodig zijn om het vigerend ruimtelijk rijksbeleid te borgen. Het Barro is vastgesteld op 22 augustus 2011 en in werking getreden op 30 december 2011. Nadien zijn diverse wijzigingen van het Barro vastgesteld. Het kabinet heeft in de genoemde SVIR vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen, de bevoegdheid om algemene regels te stellen moet worden ingezet. Het gaat daarbij om het beschermen van de nationale belangen. Deze algemene regels, vastgelegd in het Barro, werken zoveel mogelijk direct door op het niveau van de lokale besluitvorming. Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Naar aanleiding van een advies van de Raad van State voorziet het Barro ook in een bij dit besluit behorende ministeriële regeling (Rarro). In deze regeling is de begrenzing opgenomen van de gebieden uit een aantal titels uit het Barro waarvoor een reservering of een vrijwaring geldt. De aanduiding van deze gebieden is opgenomen in het Barro.

Beoordeling

Voor het plangebied zijn met name de planologische regimes als opgenomen in artt. 2.1.2, 2.1.3 (vrijwaringszone rijksvaarwegen), 2.4.3 (rivierbed), 2.4.4 (stroomvoerend deel rivierbed), 2.4.5 (stroomvoerend deel rivierbed, niet riviergebonden activiteiten met per saldo meer ruimte voor de rivier) en 2.11.2 (hoofdbestemming primaire waterkering) van het Barro relevant.

Toetsende aan art. 2.1.2 / art. 2.1.3 Barro kan worden aangegeven dat de rivier Hollandsch Diep een rijksvaarweg is van ‘CEMT-klasse IV, V of VI’. Gelet op deze klasse geldt een vrijwaringszone van 25 meter vanaf de begrenzingslijn van de vaarweg. Binnen deze vrijwaringszone dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van belemmeringen voor het functioneren van de vaarweg of de veiligheid van het scheepvaartverkeer. Dit betreft dan bijvoorbeeld het tegengaan van bouwwerken en opgaande begroeiing. Uit de toelichting op het Barro (eerste herziening) blijkt dat het opnemen van de vrijwaringszone in het bestemmingsplan met name een attentiefunctie heeft. De vrijwaringszone draagt bij aan beperking van effecten bij calamiteiten op de rivier en het minimaliseren van de kans op aanvaringen. Gelet op het voorgaande is in het voorliggende bestemmingsplan de gebiedsaanduiding ‘Vrijwaringszone – Vaarweg’ opgenomen. In deze zone - die een breedte heeft van 25 meter – mogen in principe geen gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen worden gebouwd. De zone is gelegen over slechts een zeer gering gedeelte van het plangebied, waar reeds geen ontwikkelingen zijn voorzien.

Toetsende aan art. 2.4.3 Barro kan worden aangegeven dat het noordelijk deel van het plangebied is gelegen in het rivierbed van het Hollandsch Diep. Het betreft de jachthaven, enkele andere wateren en de havenbuurt. Het voorliggende bestemmingsplan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk binnen het rivierbed en voorziet uitsluitend in een conserverende regeling. Voor de volledigheid zijn de gronden die tot het rivierbed behoren voorzien van de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterstaatkundige functie'. Daarmee is gewaarborgd dat de betreffende gronden mede zijn bestemd voor waterhuishoudkundige en waterstaatkundige functies, waaronder de afvoer of berging van oppervlaktewater, sediment en ijs. Toetsende aan art. 2.4.4 Barro kan worden aangegeven dat het onderhavige bestemmingsplan, voor zover gelegen in het stroomvoerend deel van het rivierbed, géén wijzigingen mogelijk maakt ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan (en verleende omgevingsvergunning voor voorzieningen van de jachthaven). Het stroomvoerend deel van het rivierbed is slechts gelegen op de gronden oostelijk en noordelijk van de jachthaven.

Toetsende aan art. 2.11.2 onder 1 Barro kan worden aangegeven dat binnen het plangebied uitsluitend een primaire waterkering (als bedoeld in art. 1.1 van de Waterwet) aanwezig is ter plaatse van de Bovenkade / Raadhuisstraat. De zogeheten kernzone van deze bestaande primaire waterkering is voorzien van de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'. Oprichting van bouwwerken en bodemwerkzaamheden anders dan normaal onderhoud en landschapsbeheer zijn hier in beginsel niet toegestaan. Bij eventuele voornemens hiertoe dient advies te worden ingewonnen bij de beheerder van de waterkering, teneinde te bepalen of met het voornemen de functie van waterkering niet wordt aangetast.

Conclusie

De in het voorliggende plan juridisch-planologisch verzekerde feitelijk bestaande bebouwde situatie is passend in de normstelling als vastgelegd in het Bro en het Barro. Voorts sluit de bestemmingsregeling aan op de vigerende bestemmingsplannen.

3.3 Provinciaal beleid

Structuurvisie Ruimtelijke Ordening 2010 – partiële herziening 2014, 2014

Toetsingskader

De Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) geeft de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). Belangrijke beleidslijnen in de SVRO zijn het principe van concentratie van verstedelijking, zorgvuldig ruimtegebruik, verantwoord omgaan met de natuurlijke basis en het streven naar robuuste en aaneengeschakelde natuurgebieden. Sinds de vaststelling in 2010 hebben Provinciale Staten diverse besluiten genomen die een verandering brengen in de provinciale rol en sturing, of van provinciaal beleid. Deze besluiten zijn vertaald in de partiële herziening van de structuurvisie, zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 7 februari 2014 en in werking getreden op 19 maart 2014. De, ongewijzigde, provinciale sturingsfilosofie is gebaseerd op vijf rollen: ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken en stimuleren. Twee rollen zijn met name van belang voor onderhavig plan: de ordenende en de beschermende rol.

De ordenende rol gaat uit van het behartigen van ruimtelijke belangen en keuzes. Deze zijn geordend in vier ruimtelijke structuren. De structuren geven een hoofdcoers aan: een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor een combinatie van functies. Maar ook waar functies worden uitgesloten of welke randvoorwaarden de provincie aan functies stelt. Binnen de structuren is ruimte voor regionaal maatwerk. De vier onderscheidende structuren zijn: de groenblauwe

structuur, het landelijk gebied, de stedelijke structuur en de infrastructuur. Het uitgangspunt van de beschermende rol is zorgvuldig ruimtegebruik. Bij ruimtelijke afwegingen betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. De provincie wil nieuw ruimtebeslag zoveel mogelijk voorkomen. Bij ontwikkelingen buiten bestaand bebouwd gebied wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een investering in het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken.

Uitsnede structuurvisiekaart SVRO, partiële herziening 2014. Het plangebied is hoofdzakelijk gelegen binnen de stedelijke structuur en de groenblauwe structuur.

Beoordeling

Het plangebied is hoofdzakelijk gelegen in twee verschillende structuren: de stedelijke structuur en de groenblauwe structuur.

Ten aanzien van de stedelijke structuur geldt dat Willemstad is aangemerkt als 'kern in het landelijke gebied'. Het verstedelijkingsbeleid van de provincie Noord-Brabant is gestoeld op het principe de natuurlijke basis van de provincie en de daarop volgende ontwikkeling voor de toekomst herkenbaar te laten blijven. Verstedelijking dient in dat kader zoveel mogelijk plaats te vinden op de zogenoemde 'Naad van Brabant', welke de grens vormt tussen het zandlandschap in het zuiden van de provincie en een klei- en veenlandschap in het noorden van de provincie. Veel nederzettingen in Brabant zijn namelijk, vanwege de (combinatie van) economische mogelijkheden die beide landschappen boden, op deze overgang ontstaan. Door de langgerektheid van deze 'Naad' heeft de verstedelijking van Noord-Brabant vervolgens verspreid over de provincie plaatsgevonden. In het volgende ruimtelijk beleid heeft suburbane verstedelijking voor de opvang van migratie centraal gestaan, met ruimte daarbuiten voor de opvang van de eigen behoefte in de kernen. Het stedelijk patroon bestaat hierdoor uit een 'kralensnoer van steden' op de overgang van zand naar klei en enkele overige stedelijke concentraties op het zand (Eindhoven – Helmond, Tilburg en Uden – Veghel). De Provincie wil

deze ontstaansgeschiedenis van het Brabantse nederzettingenpatroon herkenbaar laten blijven: stad en land zijn in Noord-Brabant dan altijd onder handbereik. In het 'kralensnoer van steden' en in de 'overige stedelijke concentraties op het zand' wordt daarom de bovenlokale groei van de verstedelijking opgevangen. Deze verstedelijkingsstrategie heeft als voordeel dat in deze gebieden eveneens een hoog voorzieningenniveau in stand kan worden gehouden. De kernen die zijn aangewezen voor bovenlokale stedelijke groei worden geduid als 'stedelijke concentratiegebieden'. Alle overige kernen in de provincie zijn aangewezen als 'kern in het landelijke gebied'. Hier worden uitsluitend mogelijkheden geboden voor de lokale ruimtebehoefte voor wonen en werken. Voor Vesting Willemstad geldt daarom dat hier uitsluitend ruimte is voor lokale ruimtevragers.

Ten aanzien van de groenblauwe structuur geldt dat een positieve ontwikkeling van de biodiversiteit wordt nagestreefd, een robuuste en veerkrachtige structuur behouden blijft, de natuurlijke basis en landschappelijke contrasten worden versterkt en dat de gebruikswaarde van natuur en water worden verbeterd. Deze structuur is ter plaatse van het plangebied gelegen op de vestingwerken en de omliggende wateren, waaronder de jachthaven. Ter plaatse worden geen grootschalige ontwikkelingen voorzien, de cultuurhistorische, ecologische en toeristisch-recreatieve functie van deze gronden staat voorop.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het bestemmingsplan passend is in het provinciale ruimtelijke beleid als vastgelegd in de structuurvisie.

Verordening ruimte 2014, 2014

Inleiding

In de SVRO zijn de hoofdlijnen van het provinciale beleid voor de komende periode aangegeven. Daarin is voor de doelen en ambities die bereikt moeten worden per onderwerp aangegeven welke instrumenten de provincie wil inzetten. In een aantal gevallen is gekozen voor het instrument 'planologische verordening', bekend als Verordening ruimte. Op 7 februari 2014 is de Verordening ruimte 2014 vastgesteld door Provinciale Staten. Deze stelt regels aan onder meer de bundeling van stedelijke ontwikkeling, natuurontwikkeling, de ontwikkeling van intensieve veehouderijen, waterberging, cultuurhistorie en het agrarisch gebied. De Verordening ruimte 2014 is in werking getreden op 19 maart 2014. Nadien hebben nog enkele aanpassingen aan het kaartbeeld plaatsgevonden en is de Veegrond 2016 vastgesteld. De Verordening ruimte 2014 is artikelsgewijs opgebouwd en bestaat uit regels ten aanzien van verschillende vormen van grondgebruik. De artikelen zijn onderverdeeld in regels die structuregebonden zijn, algemene regels voor het gehele provinciale grondgebied en regels die gelden voor specifieke gebieden. Volgend vindt toetsing aan deze regels in deze volgorde plaats. Voor onderhavig bestemmingsplan gelden geen algemene regels.

Beoordeling regels structuren

Artikel 4.1: Bestaand stedelijk gebied

Toetsingskader

De stedelijke structuur bestaat uit stedelijk concentratiegebied of kernen in het landelijke gebied. Stedelijke ontwikkelingen mogen uitsluitend plaatsvinden in het bestaand stedelijk gebied.

Beoordeling en conclusie

Het gebied dat is gelegen binnen Vesting Willemstad maakt deel uit van het bestaand stedelijk gebied. Hier kunnen nieuwe stedelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Het onderhavige bestemmingsplan maakt geen nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk.

Artikel 5.1: Bescherming Natuur Netwerk Brabant - ehs*Toetsingskader*

Een bestemmingsplan dat is gelegen in het Natuur Netwerk Brabant - ehs strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden. Hiertoe worden in een bestemmingsplan regels gesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de overige aanwezige waarden en kenmerken, waaronder de cultuurhistorische waarden en kenmerken. Als ecologische waarden en kenmerken worden bedoeld de natuurbeheertypen zoals vastgelegd in het natuurbeheerplan.

Beoordeling en conclusie

De buitenste waterloop van de vestingwerken en bijbehorende gronden (singel), alsmede de gronden die zijn gelegen ten oosten van de jachthaven, maken deel uit van het Natuur Netwerk Brabant – ehs. Op basis van het natuurbeheerplan gelden hier de beheertypes ‘bloemdijk’ en ‘beek en bron’. Ter plaatse is opgaande begroeiing aanwezig en water. De enkelbestemmingen ‘Groen’ en ‘Water’ bieden voldoende waarborg aan de bescherming van voorkomende ecologische waarden. Daarnaast is een separaat omgevingsvergunningstelsel opgenomen.

Artikel 6.1: Bescherming van de groenblauwe mantel*Toetsingskader*

Een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden. Daartoe worden regels gesteld en wordt in de toelichting een verantwoording gegeven over de wijze waarop de nodige kennis over de aanwezige ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken is vergaard.

Beoordeling en conclusie

De wateren die onderdeel uitmaken van de vestingwerken, waaronder de jachthaven, maken onderdeel uit van de groenblauwe mantel. De enkelbestemming ‘Water’ borgt in voldoende mate de aanwezige ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden. Voorzieningen in de jachthaven zijn vastgelegd middels aanduidingen.

*Beoordeling regels specifieke gebieden*Artikel 11: Natuur Netwerk Brabant - evz*Toetsingskader*

Een bestemmingsplan ter plaatse van de aanduiding ‘Natuur Netwerk Brabant – evz’ strekt tot de verwezenlijking, het behoud en het beheer van een ecologische verbindingszone. Een bestemmingsplan stelt hiertoe in ieder geval beperkende regels aan stedelijke, agrarische en recreatieve ontwikkelingen en in het bijzonder wat betreft de daarmee verband houdende bebouwing.

Beoordeling en conclusie

De evz is gelegen ter plaatse van de ehs. Ter plaatse van de delen die in het water zijn gelegen biedt de enkelbestemming 'Water' voldoende bescherming. Ter plaatse van de delen waarvoor de enkelbestemming 'Groen' geldt, worden aanvullende regels gesteld ter voorkoming van het aanbrengen van oppervlakteverhardingen en bebouwing (van stedelijke ontwikkelingen).

Artikel 20: Rivierbed*Toetsingskader*

Een bestemmingsplan ter plaatse van het regime 'rivierbed' strekt mede tot de bescherming tegen overstroming. De toelichting bij een bestemmingsplan bevat hiertoe een verantwoording waaruit blijkt dat ruimtelijke ontwikkelingen niet kwetsbaar zijn ten aanzien van de waterdiepte en de frequentie van overstromen, is verzekerd dat mensen en dieren op doelmatige wijze geëvacueerd kunnen worden en is verzekerd dat de permanente aanwezigheid van mensen hoogwatervrij kan plaatsvinden.

Beoordeling en conclusie

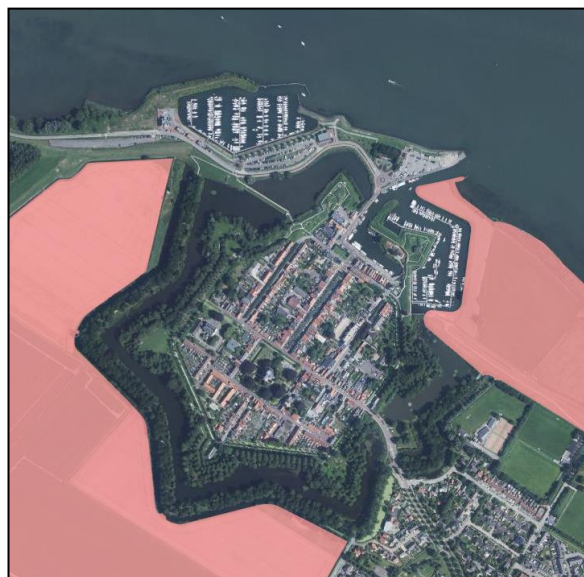
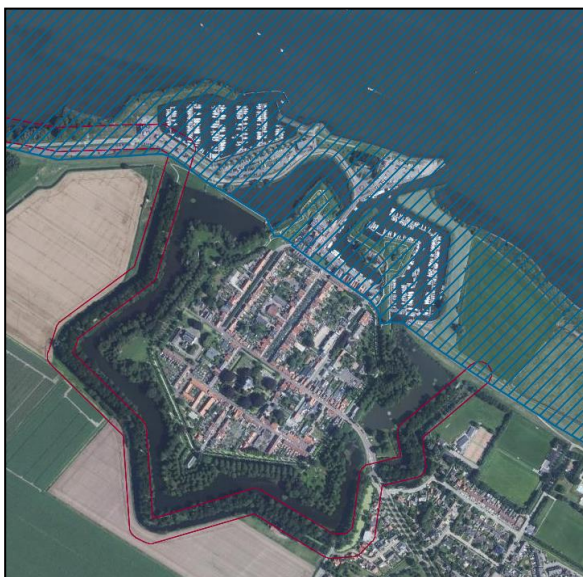
Ter plaatse van het rivierbed geldt dat hier geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Gelet op de huidige ontsluitingsstructuur van dit deel van het plangebied kunnen mensen en dieren op een doelmatige wijze geëvacueerd worden. Gelet op de relatief extensieve functies die hier een plaats hebben, is verzekerd dat de permanente aanwezigheid van mensen hoogwatervrij kan plaatsvinden.

Artikel 22: Cultuurhistorisch vlak*Toetsingskader*

Een bestemmingsplan ter plaatse van het regime 'cultuurhistorisch vlak' strekt mede tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden. Een bestemmingsplan stelt hiertoe regels.

Beoordeling en conclusie

De gronden die ten oosten en noorden van de jachthaven zijn gelegen maken deel uit van het cultuurhistorisch vlak "Buitengorzen aan het Hollandsch Diep". Dit gebied bestaat uit buitendijkse gorzen die ten dele van zomerkaden zijn voorzien. De bekade gedeelten zijn in gebruik als grasland, in de niet bekade delen staat vooral wilgenbos. In het gebied liggen sluisen en mondingen van binnendijks gelegen kreken. Het deel van het cultuurhistorisch vlak dat binnen het plangebied is gelegen bestaat uit het talud van een dijklichaam. Dit talud is tevens aangewezen als ecologische verbindingzone. In het kader van de planologische procedure voor het mogelijk maken van voorzieningen in de jachthaven is een landschapsplan opgesteld voor dit deel van de ecologische verbindingzone. Het landschapsplan maakt uitsluitend de inrichting en instandhouding van een bloemdijk mogelijk. Hiermee wordt voldoende recht gedaan aan het borgen van cultuurhistorische waarden. Er behoeft zodoende geen separate regeling in het bestemmingsplan te worden opgenomen.

- Structuur - Bestaand stedelijk gebied, kern in landelijk gebied
- Aanduiding - Cultuurhistorisch vlak
- ▨ Aanduiding - Rivierbed
- ▨ Aanduiding - Behoud en herstel watersystemen
- Aanduiding - Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingzone
- Structuur - Groenblauwe mantel
- Structuur - Natuur Netwerk Brabant

Uitsneden kaartbeelden Verordening ruimte 2014, van links naar rechts, van boven naar onder: kaartbeeld Stedelijke ontwikkeling, kaartbeeld Natuur en landschap, kaartbeeld Water en kaartbeeld Cultuurhistorie. De zone 'behoud en herstel watersystemen' uit de Verordening ruimte 2014 (roze arcering) is met de Kaartaanpassingen 5 komen te vervallen.

3.4 Gemeentelijk beleid

Strategische Visie Moerdijk 2030

Toetsingskader

De opgaven waarvoor de gemeente gesteld staat (onder andere vanwege vergrijzing, vergroening en globalisering van toeristisch-recreatieve sector) wenst zij in de periode van 2009 - 2030 uit te voeren. Deze strategische visie bevat een aantal fundamentele keuzes voor de gewenste toekomstrichting van de gemeente Moerdijk. Daarnaast bevat het een aantal nieuwe randvoorwaarden op hoofdlijnen en voor de langere termijn. De strategische visie bevat de missie van de gemeente Moerdijk op weg naar 2030 en een strategie om deze te bereiken. Het is de rode draad voor het totale beleid van de gemeente Moerdijk. De strategische visie voor Moerdijk is opgehangen aan een aantal thema's die allen op hun manier van belang zijn voor de gemeente in de periode tot 2030 en daarna. De thema's staan daarom ook in een willekeurige volgorde. De thema's zijn: vergrijzing en ontgroening, rust en ruimte, behoud van kwaliteiten van de kleine kern als leefomgeving, oogwaardige industrie en bedrijvigheid, mobiliteit, recreatie en toerisme, sociale cohesie, voorzieningen, zorg, onderwijs, duurzaamheid, bestuur en organisatie en rol in de regio.

Voor Vesting Willemstad is meer specifiek het thema 'recreatie en toerisme' van belang. De gemeente Moerdijk heeft de ambitie dat in 2030 de bestaande toeristisch-recreatieve trekpleisters, waaronder de vesting, zijn uitgebouwd en dat daarnaast nieuwe trekpleisters zijn ontstaan die de bestaande trekpleisters versterken. Hierbij zijn het water, de natuur, het landschap en de cultuurhistorische waarden benut. Het uitgangspunt voor de recreatieve en toeristische ontwikkelingen is synergie tussen de waarden in balans met de leefbaarheid in de verschillende kernen. Toeristisch zijn in 2030 de kwaliteiten en kansen van de recreatieve entree van de gemeente Willemstad en de nabij gelegen toeristische satellieten: natuur, landschap, water, cultuurhistorie en de kernen Klundert en Zevenbergen optimaal benut in balans met de lokale leefbaarheid. Cultureel erfgoed maakt onze historie zichtbaar en daarom is cultuurbehoud belangrijk. In 2030 zijn de overblijfselen van het verleden die de Moerdijkse samenleving belangrijk vindt in kaart gebracht en in een goede staat. Hierbij is immaterieel erfgoed zoals tradities, plaatselijke feesten, verhalen en het dialect niet vergeten. De (culturele) geschiedenis is vastgelegd en wordt op de meest geëigende wijze getoond, aan de burgers van Moerdijk en liefhebbers van daar buiten. Ons cultureel erfgoed is toeristische ontsloten. Recreatie op en aan het water is mogelijk zowel aan de Noord, West als Zuidzijde van de gemeente. Watertoerisme wordt gepromoot richting de Mark en Hollands Diep.

Beoordeling en conclusie

Het onderhavige bestemmingsplan is primair conserverend van aard: de vigerende juridisch-planologische regeling blijft grotendeels ongewijzigd. In het licht van de toeristisch-recreatieve ambities is er voor gekozen om het centrumgebied, hoewel ruim bemeten, niet te verkleinen. Hierdoor wordt voorkomen dat de prijsvorming van panden zodanig wordt, dat zich hier geen kleinschalige detailhandel en horeca meer kan vestigen die passen bij het karakter van de vesting. Indien detailhandel zich vergaand wil concentreren, dan biedt de bestemmingsregeling daarvoor ruimte. Een groot centrumgebied zorgt ook voor meerdere loopstromen van toeristen, die zo de gehele vesting gaan verkennen en niet uitsluitend het gebied rondom de haven. Voor horeca geldt restrictiever beleid, om negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat te voorkomen. Ten aanzien van het aspect 'cultuurhistorie' geldt dat het Beschermd Stadsgezicht in het kader van onderhavig bestemmingsplan uitgebreid in beeld is gebracht. Daarbij geldt dat het behoud van cultureel erfgoed middels een beschermde regeling is verzekerd.

Structuurvisie Moerdijk 2030

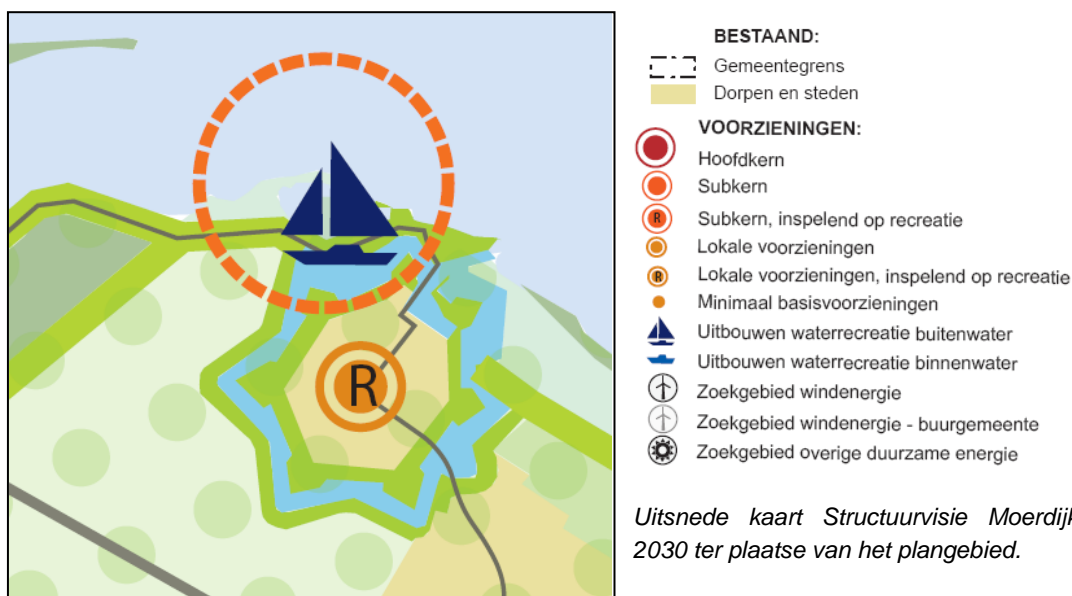
Toetsingskader

Op 9 juni 2011 is de structuurvisie Moerdijk 2030 vastgesteld door de gemeenteraad. In de structuurvisie wordt beschreven hoe de gemeente op hoofdlijnen de inrichting van het grondgebied over 20 jaar voor zich ziet. De structuurvisie geldt als een overzichtskaart waarop alle besluiten en voornemens van de afgelopen jaren letterlijk in kaart zijn gebracht. Daarnaast geldt het als 'kompas' voor keuzes in de jaren tot aan 2030. In de structuurvisie worden, op basis van een analyse van het grondgebruik, vier verschillende zones in een samenhangend ruimtelijk raamwerk onderscheiden. Dit raamwerk vormt de leidraad voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente. De vier zones betreffen het stedelijk kerngebied, de recreatieve zone langs het Hollandsch Diep en Volkerak, de recreatieve zone langs de Mark / Dintel en het agrarisch en landschappelijk kerngebied.

Vesting Willemstad is gelegen in de zone langs het Hollandsch Diep en het Volkerak, hier liggen grote kansen voor het versterken van toerisme en recreatie. Daarbij is het vooral van belang het water beter beleefbaar en bereikbaar te maken. Vesting Willemstad wordt aangemerkt als een 'cultuurhistorisch pareltje', welke is gelegen nabij de andere parel Klundert en de verschillende forten. Tezamen zullen deze elementen een meer prominente toeristisch-recreatieve rol moeten gaan vervullen. De herkenbaarheid, bereikbaarheid en zichtbaarheid van de vestingwerken (incl. aardkundige elementen, gebouwen en open schoots- en inundatievelden) worden versterkt zodat ze zich tot een trekpleister kunnen ontwikkelen. Toerisme en recreatie geldt als een belangrijke economische drager voor de vesting, dit kan verder worden versterkt door de ontwikkeling van het havenfront. Toerisme en recreatie dient samen te gaan met het behoud van cultuurhistorische waarden, deze worden gekoesterd. Zo wordt het schootsveld open gehouden en wordt de relatie met de forten en overige vestingen in de omgeving versterkt.

Beoordeling en conclusie

Het onderstaande bestemmingsplan biedt wat betreft de gebruiksregeling ruimte voor de ontwikkeling van toeristisch-recreatieve functies. De regeling voor het bouwen is juist beperkend van aard, zodat het Beschermd Stadsgezicht behouden blijft.

Paraplunota's Maatschappij, Economisch klimaat en Leefomgeving

Toetsingskader

De gemeente Moerdijk heeft drie paraplunota's opgesteld voor de thema's Maatschappij, economisch klimaat en leefomgeving. De paraplunota's zijn bedoeld als kapstok voor alle gemeentelijke beleidsnotities. Ze zorgen er voor dat er meer samenhang tussen beleid is en er minder beleidsplannen in algemene zin gemaakt worden. De gemeentelijke ambities en doelen staan centraal in de paraplunota's. Hieraan kan alle beleid en uitvoering verbonden worden. De uitvoeringsstrategie benoemt de hoofdrichting die wordt ingezet om de doelstellingen te realiseren. Met de paraplunota's zet Moerdijk nadrukkelijk in op een toekomst in het teken van duurzaamheid. De gemeente wil de mens centraal plaatsen als onderdeel van de samenleving. De samenleving is een samenspel van aspecten die de mens zelf betreffen, de leefomgeving en bedrijvigheid. Moerdijk kiest daarom voor de 'definitie' die betrekking heeft op de 'duurzame samenleving' die uiteen valt in drie pijlers Maatschappij (people), Leefomgeving (planet) en Economisch-Klimaat (profit):

- Paraplunota 'Maatschappij' richt zich op mensen en de omgeving waarin zij met elkaar samenleven. De manier waarop mensen met elkaar samenleven wordt beïnvloedt door de omgeving en andersom.
- Paraplunota 'Leefomgeving' richt zich op de fysieke leefomgeving en onderscheidt daarin de elementen bodem, water, lucht, grondstoffen, natuur en de samenhang daartussen.
- Paraplunota 'Economisch Klimaat' richt zich op economie en bedrijvigheid. Economisch Klimaat is het 'klimaat' waarbinnen economische ontwikkeling plaatsvindt.

Maatschappij

Wonen is een basisbehoefte. Het streven van de gemeente is: iedere woning levensloopbestendig, duurzaam en veilig. Door vergrijzing neemt het aantal ouderen toe en door veranderingen in de zorg zullen mensen langer thuis blijven wonen. Het is van belang om de bestaande woningvoorraad hierop aan te passen. De belangrijkste speerpunten van dit beleid zijn dat inwoners de verantwoordelijkheid voor de eigen woonsituatie, er wordt gezorgd voor keuzevrijheid of zo mogelijk maatwerk, er passende huisvesting wordt gerealiseerd voor inwoners die zijn aangewezen op sociale huurwoningen en het behouden en verbeteren van de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad.

Economisch klimaat

Het doel is een economisch klimaat te scheppen dat voldoende passende ruimte biedt om te ondernemen, voor bedrijven in de agrarische sector, de industrie, handel, bouw, transport & logistiek en dienstverlening. Daarbij wordt ingezet op zorgvuldig ruimtegebruik met het juiste bedrijf op de juiste plek. Een bedrijf moet passen in de omgeving, waarbij oog is voor de effecten van en op omliggende functies. Het voorkomen van overlast op het gebied van milieu, geur en geluid etc., het zorgen voor een veilige werkomgeving en een goede, veilige bereikbaarheid (goederen en personen) maken hier deel van uit. De kwaliteit van de openbare ruimte is daarbij op orde. Onderdeel van het economisch klimaat is het ondernemen op het gebied van toerisme en recreatie. Ten aanzien van Vesting Willemstad is het beleid er op gericht het toerisme en recreatie, waar mogelijk binnen grenzen van leefbaarheid, te stimuleren.

Leefomgeving

De Paraplunota Leefomgeving richt zich op de fysieke leefomgeving en onderscheidt daarin de elementen ondergrond, water, lucht, grondstoffen, natuur en de samenhang daartussen. Verder

gaat het in deze nota over de inrichting en het beheer van de openbare ruimte en het effectief ruimtegebruik, waarvoor de basis is gelegd in de Structuurvisie Moerdijk 2030.

Beoordeling en conclusie

Het beleid uit de paraplunota's is doorvertaald in het onderhavige bestemmingsplan.

Parkeerbeleid Moerdijk

Toetsingskader

Voor het gemeentelijk grondgebied van Moerdijk is in 2015 nieuw parkeerbeleid opgesteld, dat aansluit bij de ambities en doelstellingen van de strategische visie Moerdijk 2030. Doel van dit beleidsplan is een beleidsplan op hoofdlijnen, inclusief globaal maatregelenpakket en acties voor de komende jaren (2015-2018). Onderdeel van het gemeentelijk parkeerbeleid is de Nota Parkeernormen. Deze is opgesteld als uitwerking van het geactualiseerde parkeerbeleid van de gemeente. De nota beoogt het vastleggen van de Moerdijkse parkeernormen en het bepalen van een transparant en eenduidig toepassingskader. Bij het formuleren van de parkeernormen is het belangrijk dat deze recht doen aan de plaatselijke situatie. Dit betekent dat binnen de gemeente Moerdijk verschillende parkeernormen voor dezelfde functie kunnen gelden, afhankelijk van de locatie van de functie. Als basis voor de parkeernormen gelden de in 2010 vastgestelde parkeernormen. In de praktijk werken deze goed en sluiten ze aan bij de praktijk. Daarbij is het beleidsuitgangspunt dat zoveel mogelijk parkeerplaatsen op eigen terrein (binnen plangrenzen) worden gerealiseerd en dat deze om dubbelgebruik te stimuleren zoveel mogelijk openbaar toegankelijk zijn voor openbaar gebruik (zeker ten aanzien van bezoekersparkeren).

Beoordeling en conclusie

De oude kern van Willemstad, binnen de vesting, is een toeristische trekker. Vooral tijdens het zomerseizoen komen toeristen naar deze kern om te genieten van het water en de terrasjes. De ruimte binnen de vesting is beperkt. Daardoor is onvoldoende parkeerruimte beschikbaar voor alle gebruikers. Binnen de vesting wordt de prioriteit bij de bewoners gelegd, daarna bij toeristen en andere bezoekers. Hierdoor kan het zijn dat toeristen en andere bezoekers buiten de vesting dienen te parkeren en dan wat verder moeten lopen.

In het onderhavige bestemmingsplan is een parkeerregeling opgenomen. In deze parkeerregeling wordt de toetsing aan het vigerende parkeerbeleid van de gemeente Moerdijk verplicht gesteld bij de aanvraag om omgevingsvergunning voor het bouwen en voor het afwijken van het bestemmingsplan. Daarnaast is gemeente Moerdijk voornemens om in en om de vesting fysieke maatregelen te treffen om parkeerhinder binnen de vesting zoveel mogelijk tegen te gaan. Opgave is hierbij het vinden van een balans tussen enerzijds toeristisch-recreatieve ontwikkelingen en anderzijds de leefbaarheid in de vesting. Gedacht kan worden aan maatregelen als het instellen van parkeerzones, blockers (met aangepaste werkingstijden) en op termijn de realisatie van een extra parkeerterrein buiten de vesting. Deze maatregelen hebben hoofdzakelijk een verkeerskundige impact en geen ruimtelijke impact. Om die reden kunnen deze maatregelen niet worden opgenomen in de onderhavige bestemmingsregeling. Deze maatregelen maken onderdeel uit van separaat beleid.

4 OMGEVINGSASPECTEN

4.1 Inleiding

Met betrekking tot een (ontwerp-)bestemmingsplan staat in art. 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht vermeld: 'bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen'. Art. 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening bepaalt dat rekening moet worden gehouden met de uitkomsten van het met toepassing van art. 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht verrichte onderzoek. Gelet op de breedte van de in het kader van 'een goede ruimtelijke ordening' te maken belangenafweging, zijn er veel relevante feiten en af te wegen belangen. In dit hoofdstuk worden de relevante omgevingsaspecten inzichtelijk gemaakt. Waar nodig dient een vertaling plaats te vinden naar de juridische regeling. Het uitgangspunt hierbij is dat de juridische regeling zowel de ruimtelijke kwaliteit als de milieukwaliteit voldoende moet borgen.

4.2 Cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie

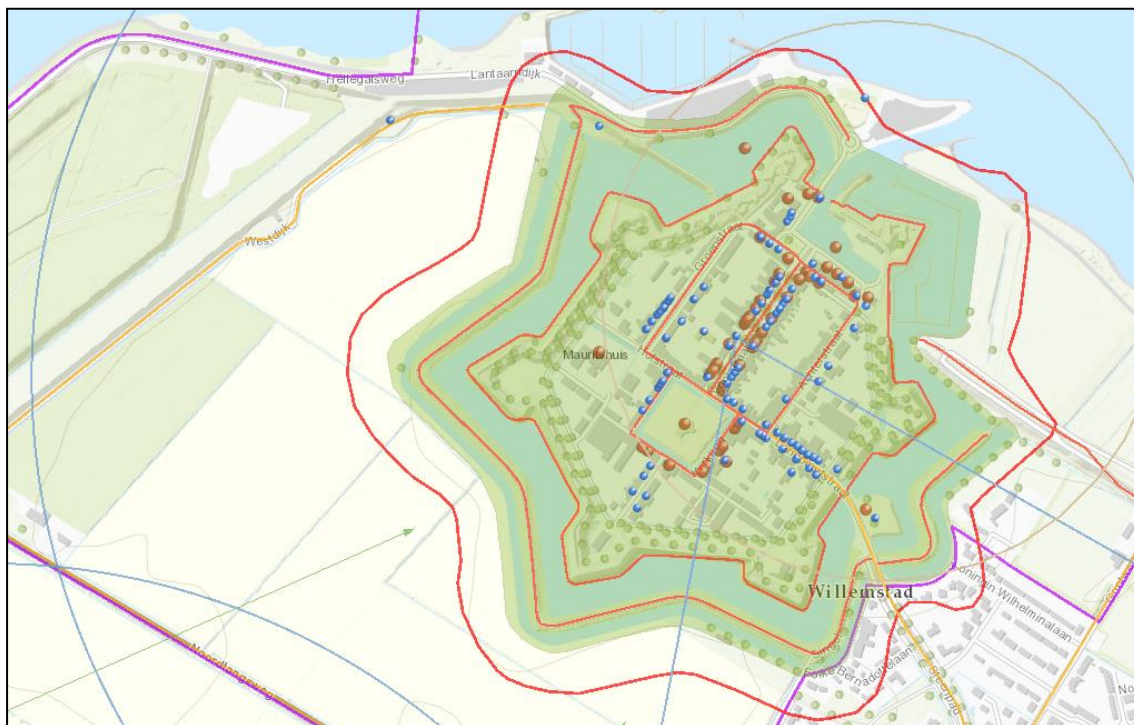
Toetsingskader

Op 5 juli 2011 is een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gepubliceerd. Vanaf 1 januari 2012 moet ieder nieuw bestemmingplan een analyse van cultuurhistorische waarden bevatten. In aansluiting op de vaststelling van de Wet tot wijziging van de Monumentenwet 1988 en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in mei 2011 zijn op 17 juni 2011 het Bro, het Besluit omgevingsrecht (Bor) en het Besluit archeologische monumentenzorg (Bamz) aangepast. Door een wijziging van het Bro moeten cultuurhistorische waarden voortaan vooraf in het proces van ruimtelijke ordening worden meegenomen, met name bij de voorbereiding en vaststelling van bestemmingsplannen. Het Bro bevat eisen waaraan de voorbereiding van een bestemmingsplan moet voldoen. Zo wordt er onder meer een beschrijving verlangd van de manier waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten wordt omgegaan. De wetgever wil hiermee bereiken dat aandacht voor cultuurhistorische waarden voortaan in het planproces naar voren wordt gehaald.

In de toelichting van het bestemmingsplan dient een beschrijving te worden opgenomen hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. De opsteller en vaststeller van het bestemmingsplan is daarmee dus verplicht om breder te kijken dan alleen naar het facet archeologie. Ook de facetten historische (steden)bouwkunde en historische geografie dienen te worden meegenomen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermd als niet formeel beschermd objecten en structuren.

Beleid provincie Noord-Brabant

In de provincie Noord-Brabant dienen in het kader van het behoud van waardevolle cultuurhistorische elementen en archeologische vindplaatsen, bestemmingsplannen te worden getoetst aan de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW). Hierop staan de bepalende cultuurhistorische elementen aangeven.

Legenda

Historische Bouwkunst • MIP • Rijksmonument	Historische Geografie (lijn) — Zeer hoog — Hoog — Redelijk hoog	Archeologische Monumenten ■
Historische Stedenbouw □ Rijksbeschermd stads/dorps-gezicht □ Zeer hoog □ Hoog □ Redelijk hoog	Historisch Groen ▲ Monumentale Bomen ■ Historisch Groen	Indicatieve Archeologische Waarden ■ Hoog of middelhoog ■ Laag ■ Geen gegevens
Historische Geografie (vlak) ▨ Zeer hoog ▨ Hoog ▨ Redelijk hoog	Historische Zichtrelaties — — ↔	Topografie

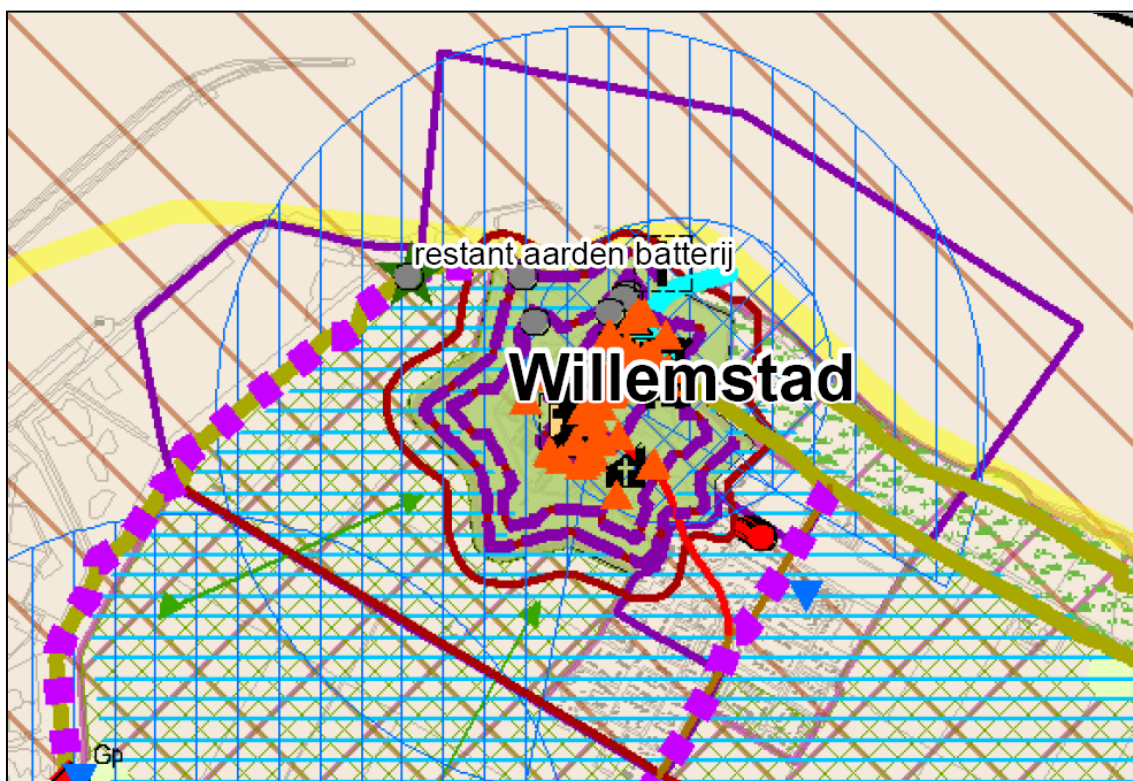
Uitsnede provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart ter plaatse van het plangebied. Bron: provincie Noord-Brabant, 2016.

Beleid gemeente Moerdijk

De gemeente heeft het cultuurhistorisch beleid verankerd in de Erfgoedverordening (vastgesteld 18 december 2014). Bij deze Erfgoedverordening hoort een Cultuurhistoriekaart met bijbehorende toelichting.

Voorheen was in de haven van Willemstad een scheepswerf gelegen; restanten zijn thans nog steeds zichtbaar.

1. Historisch bouwkunst

- ▲ Rijksmonument
- ▼ Gemeentelijk monument
- Overig historische bouwkunst

Overheid

- ▤ Raadhuis/bestuursgebouw

Religie

- ⚪ Kerkhof
- ✡ Joods kerkhof
- ⚪ Kerk
- ⚪ Klooster of ander religieus instituut

Waterstaat

- ▤ Gemaal
- ▤ Sluis
- ➡< Duiker

Militair erfgoed

- ▤ Vesting/vestingwerk
- ★ (relict van) Fort of werk Zuider Frontier
- ★ locatie van fort of werk Zuider Frontier
- ★ (relict van) fort of werk Stelling Hollandsch Diep en Volkerak
- ★ locatie van verdwenen fort of werk Stelling Hollandsch Diep en Volkerak
- relict WO II
- relict WO I
- relict Koude Oorlog

Bedrijvigheid

- ⚪ Molen

Overig

- ◆ Grenspaal

2. Historische stedenbouw

- ▤ Rijksbeschermd stadsgezicht
- ▤ Gebied van zeer hoge waarde
- ▤ Gebied van hoge waarde
- ▤ Gebied van redelijk hoge waarde
- ⊕ Planmatig opgezet dorp ("Flakkeese type")
- ▤ Bebouwingsconcentratie (1830)
- Oud erf (1832)

3. Historische geografie - lijnelementen

- ▤ Waterkerende dijk of kade, 1500-1900, nog bestaand
- ▤ Waterkerende dijk of kade, <1500, nog bestaand
- ▤ Waterkerende dijk of kade, 1500-1900, nog aanwezig als weg
- ▤ Waterkerende dijk of kade, <1500, nog aanwezig als weg
- ▤ Turfvaart - traac nog aanwezig als weg
- ▤ Haven (relict)
- ▤ Gedempte haven
- ▤ In perceel herkenbare natuurlijke waterloop
- ▤ Polderweg
- ▤ Veerdam/veerweg (relict)
- ▤ Drift of steeeg
- ▤ Kasseiweg
- ▤ Oude hoofdroute
- ▤ Historische weg
- ▤ Spoorweg
- ▤ Restant spoorwijk
- ▤ Trambaan
- ▤ Langeweg

Overige historische geografie (lijnen)

- ▤ Zeer hoge waarde (CHW 2010)
- ▤ Hoge waarde (CHW 2010)
- ▤ Redelijk hoge waarde (CHW 2010)

4. Historische geografie - vlakelementen

- ▤ Kleigrond
- ▤ Zandgrond
- ▤ (gedeeltelijk) bedijkte gorzen
- ▤ Wiel
- ▤ Wiel - nog herkenbaar in dijktraac
- ▤ Polder
- ▤ Kreekrastant

5. Historisch groen

- Monumentale boom
- ▤ Dijkbeplanting
- ▤ Laanbeplanting
- ▤ Grienden
- ▤ Vestingbeplanting
- ▤ Overige historische groenstructuur

6. Historische zichtrelaties

- ▤ Molenbiotoop
- ▤ Schootsveld
- ▤ Zichtrelatie

7. CHW provincie 2010

- ▤ Cultuurhistorisch landschap
- ▤ Cultuurhistorisch Vlak
- ▤ Archeologisch landschap
- ▤ Complex van cultuurhistorisch belang

8. Overige

- ▤ Gemeentegrenzen
- ▤ Juridische grenzen 1795
- ▤ Inundatiegebied Zuider Frontier

Uitsnede gemeentelijke Cultuurhistorische Waardenkaart ter plaatse van het plangebied. Met de (buitenste) paarse contour is duidelijk zichtbaar gemaakt wat de begrenzing vormt van het Beschermd Stadsgezicht Vesting Willemstad. Een gedeelte van het Beschermd Stadgezicht, de schootsvelden die zijn gelegen buiten de vesting, wordt geregeld in andere bestemmingsplannen.

Beoordeling en conclusie

Vesting Willemstad is op de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart geduid als zijnde van zeer hoge historisch stedenbouwkundige waarde. In de redengevende omschrijving worden de ruimtelijke structuur van het 'kerkring-voorstraasdorp' van het Flakkeese type en de vestingwerken van essentieel belang geacht voor de stedenbouwkundige waardering van het dorp. In de redengevende omschrijving wordt de stedenbouwkundige structuur van de Vesting Willemstad ook in een breder perspectief geplaatst. Zo is na de Tweede Wereldoorlog allereerst gepoogd het schootsveld, en daarmee het karakteristieke aanzicht van de vestingstad, zoveel mogelijk vrij te houden van bebouwing, onder meer door de realisatie van woningen in Helwijk, op enige afstand van de stad. Later heeft men toch besloten het schootsveld, althans het oostelijke deel te bebouwen, een proces dat nog steeds doorgang vindt. De relatie van de nederzetting met de polder, alsmede de relatie van de vesting met het schootsveld wordt hierdoor sterk vertroebeld. Structuur, vestingwerken, bebouwingsbeeld (1750-1900, twee- en plaatselijk drielaags bebouwing, direct aan de straat en met regelmatige rooilijn en nokrichting haaks op de straat, diepe achtertuinen, gedeeltelijk bebouwd) en (partieel, met name aan de zuidelijke en westelijke zijde) schootsveld zijn redelijk tot zeer gaaf bewaard gebleven. De gronden die buiten de vesting zijn gelegen maken geen onderdeel uit van het plangebied.

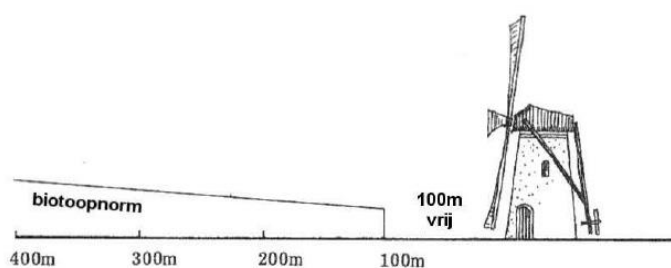
Binnen de vesting komen verschillende historisch-geografische lijnen voor van zeer hoge waarde, deze vallen gedeeltelijk samen met het karakteristieke stratenpatroon. Ook zijn de lijnvormige elementen in de nagenoeg regelmatig gebastioneerde vesting waardevol. Het betreft dan het stelsel van bastions en tussenliggende wallen of courtines. Waardevol zijn ook de verspreid over de vestingwerken voorkomende schuilplaatsen voor mitrailleursecties, alsmede een keukenschuilplaats en scherfvrij filtergebouw (alle 1914-1918). Tot slot zijn enkele Duitse (1944-1945) luchtafweeropstelplaatsen met ondergrondse munitiemagazijnen en een tweetal zware kanonkazematten waardevol. Alle grotere groenstructuren binnen de vesting zijn aangemerkt als historisch groen, alsmede het groen dat aanwezig is op de singel. Rond de gracht gelegen beplanting van rijen essen (vooral aan de buitenzijde) en Hollandse linden (aan de binnenzijde). Verspreid komen opgaande gladde iepen voor, aan de grachtzijde veelal knotbomen als schietwilg, gewone es en zwarte els. Verder onder meer meidoorns, vleugelnoot, Canadapopulier, Hollandse iep (Belgica), amandelwilg, katwilg, beuk en wilde rozen (Heggeroos). De begroeiing dateert uit 1900-1950. Het is (deels) een voorbeeld van een karakteristieke vestingbeplanting.

Vesting Willemstad is ook op de gemeentelijke Cultuurhistorische Waardenkaart geduid als zijnde van hoge cultuurhistorische waarde. Naast de hoge waardering van de ruimtelijke structuur van het 'kerkring-voorstraasdorp' van het Flakkeese type wordt met name de functie van de vestingwerken van belang geacht. Toegelicht wordt dat het doel van de vestingbouw tot circa 1650 was het versterken van steden, die bestuurlijk, strategisch of economisch gezien van belang waren. De verdedigingswerken die in Noord-Brabant zijn aangelegd, waren altijd aan de noord- en westgrens van de provincie geconcentreerd. Tot in de twintigste eeuw dachten politici en bevelhebbers, dat het aldaar aanwezige water, mits op de juiste wijze gebruikt, de vijandelijke opmars zou kunnen stoppen. Tot de voormalige vestingen aan de grens met Holland behoorde Willemstad. In de zeventiende eeuw kwam het accent meer te liggen op de aanleg van verdedigingslinies, waaronder de linie van het Hollandsch Diep en het Volkerak. Deze stelling ontstond onder de Vestingwet door de samenvoeging van bestaande werken. De stelling had tot doel om een eventuele aanval via het Volkerak en het Hollandsch Diep op het zuidelijk gedeelte van de Vesting Holland te voorkomen.

Vesting Willemstad maakte deel uit van de (langere) Zuiderwaterlinie, evenals de nabijgelegen forten Sabina, Bovensluis en De Hel. De vestingwerken van Vesting Willemstad zijn thans aangewezen als Rijksmonument.

De waarden als opgenomen op de provinciale en gemeentelijke cultuurhistorische waardenkaarten vormen eveneens een onderdeel van het Beschermd Stadsgezicht. Deze waarden zijn op deelgebiedniveau beschreven in de “Cultuurhistorische analyse en waardenstelling met Vesting Willemstad” als bijgesloten in de bijlagen bij deze toelichting. De waarden worden beschermd middels specifieke dubbelbestemmingen of zijn reeds beschermd op basis van de Erfgoedwet (monumenten). Voor een overzicht van alle aanwezige rijksmonumenten wordt verwezen naar het Rijksmonumentenregister. Dit register is raadpleegbaar via de website: <https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/>.

Eén van de voornoemde waarden betreft de aan de Bovenkade 11 gelegen ‘d Orangemolen. Deze ronde stenen stellingmolen werd in 1734 gebouwd in opdracht van de Nassause Domeinraad ter vervanging van een houten standerdmolen. De markante wickendrager bepaalt voor een belangrijk deel de ‘skyline’ van de vesting. De molen heeft een vlucht van 25,12 meter. De stellinghoogte van de molen bedraagt 8,00 meter. De molenbiotop is een zone rond de molen die van belang is om deze te kunnen laten functioneren. Om te kunnen draaien moet een molen beschikken over voldoende en stabiele windaanvoer. Daarom is een vrije windvang gewenst. Hoog opgaande begroeiing en bebouwing verminderen de windvang van de molen. Voor bestaande molens geldt ter bescherming van de windvang en de belevingswaarde van de molen een molenbiotop. Deze legt beperkingen op met betrekking tot de hoogte van nieuwe bebouwing. De eerste 100 meter rond een molen dient vrij te zijn van obstakels. Omdat de ‘d Orangemolen een stellingmolen is mogen obstakels in deze zone niet hoger zijn dan het stellingniveau, zijnde 8,00 meter. Het tweede criterium is een toegestane hoogte, berekend op basis van een bepaalde afstand van de molen, de lengte van de wieken en de eventueel aanwezige stelling. De met de biotoopformule berekende norm is een oplopende lijn gezien vanuit de molen. De stenen stellingkorenemolen is reeds voor 180° ingebouwd en de omgeving is daarmee te classificeren als matig: de molen kan nog werken maar met teveel obstakels. Dit heeft zeilslag en onregelmatig lopen van de molen tot gevolg. Om verdere beperking van de windvang te voorkomen worden in het onderhavige bestemmingsplan separate beschermingsregels opgenomen in de regeling ‘Vrijwaringszone – Molenbiotop’.

Visualisatie molenbiotop en ligging t.o.v. plangebied

De maximaal toelaatbare bouwhoogte in het plangebied kan met de volgende formule bepaald worden. Deze formule is opgenomen in de regeling ‘Vrijwaringszone – Molenbiotop’:

$$H(x) = x/n + c * z$$

waarin:

H(x) = maximale toelaatbare hoogte van een obstakel op afstand x (in meters)

- x = afstand van een obstakel tot de molen
n = een constante, afhankelijk van de ruwheid van de omgeving en de maximaal toelaatbare windreductie. Hiervoor worden de volgende waarden gebruikt: 140 voor open, 75 voor ruw en 50 voor gesloten gebied
c = een constante, afhankelijk van de maximaal toelaatbare windreductie, gewoonlijk met de waarde 0,2
z = askophoogte (helft van lengte gevluucht + de hoogte van de stelling)

Archeologie

Toetsingskader

In Europees verband is het zogenaamde 'Verdrag van Malta' tot stand gekomen. Uitgangspunt van dit verdrag is het archeologisch erfgoed zo veel mogelijk te behouden. Waar dit niet mogelijk is, dient het bodemarchief met zorg ontsloten te worden. Bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid moet het archeologisch belang vanaf het begin meewegen in de besluitvorming. Sinds 2007 kent Nederland de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz, gewijzigde Monumentenwet 1988). Op basis van deze wet zijn gemeenten belast met de zorgplicht voor het archeologisch erfgoed. Om invulling te geven aan deze gemeentelijke zorgtaak heeft de gemeente de archeologische waarden en verwachtingen inzichtelijk gemaakt door een gemeentelijke verwachtingenkaart op te stellen. Verder stelt de Wamz dat gemeenten archeologieparagrafen moeten opnemen in de toelichting op bestemmingsplannen en archeologische waarden en verwachtingen beschermen in de bestemmingsregeling. De gemeente Moerdijk heeft beleid opgesteld om invulling te geven aan de gemeentelijke zorgtaak. Dit beleid is vastgelegd op een gemeentelijke archeologische beleidskaart.

Legenda	Archeologisch Beleidsgebied	Archeologisch Beleid
■	Archeologisch beleidsgebied 1.+ 2.	Altijd een archeologische onderzoeksplicht vanaf een minimum diepte van 30 cm.
■	Archeologisch beleidsgebied 3.	Een archeologische onderzoeksplicht bij bodemverstoring met een minimum oppervlakte van 50 m ² en een verstoringsdiepte van 30 cm.
■	Archeologisch beleidsgebied 4.	Een archeologische onderzoeksplicht bij bodemverstoring met een minimum oppervlakte van 80 m ² en een verstoringsdiepte van 30 cm.
■	Archeologisch beleidsgebied 5.	Een archeologische onderzoeksplicht bij bodemverstoring met een minimum oppervlakte van 100 m ² en een verstoringsdiepte van 50 cm.
■	Archeologisch beleidsgebied 6.	Een archeologische onderzoeksplicht bij bodemverstoring met een minimum oppervlakte van 250 m ² en een verstoringsdiepte van 50 cm.
■	Archeologisch beleidsgebied 7.	Een archeologische onderzoeksplicht bij bodemverstoring met een minimum oppervlakte van 250 m ² en een verstoringsdiepte van 200 cm.
■	Archeologisch beleidsgebied 8.	Een archeologische onderzoek zal alleen worden vereist in projecten die MER-plichtig zijn.
■	Archeologisch beleidsgebied 9.	Geen archeologische onderzoeksplicht.

Uitsnede archeologische beleidskaart van de gemeente Moerdijk ter plaatse van Vesting Willemstad. Nagenoeg het gehele plangebied is gelegen in archeologisch beleidsgebied 4.

Beoordeling en conclusie

Vesting Willemstad is op de archeologische beleidskaart gelegen in archeologisch deelgebied 4. Voor dit deelgebied is in het bestemmingsplan de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4' opgenomen; deze dubbelbestemming is binnen de gemeente Moerdijk voor alle historische dorpskernen met een hoge archeologische verwachting opgenomen. Voor de verstoringsoppervlakte en -diepte is hier een lage vrijstellingsgrens gekozen: 80 m² en 30 cm diep. Voor de gronden met geen archeologische verwachting, dit betreft de wateren rondom de vestingwerken, is geen dubbelbestemming opgenomen.

4.3 Milieuhinder bedrijven

Toetsingskader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het van belang dat bij de aanwezigheid van bedrijven in de omgeving van milieugevoelige functies zoals woningen:

- ter plaatse van de woningen een goed woon- en leefmilieu kan worden gegarandeerd;
- rekening wordt gehouden met de bedrijfsvoering en milieuruimte van de betreffende bedrijven.

Bij de ontwikkeling van woningen of andere gevoelige bestemmingen dient rekening te worden gehouden met eventuele milieuhinder als gevolg van (bedrijfs)activiteiten. Uitgangspunt daarbij is dat bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden beperkt en dat ter plaatse van de gevoelige bestemmingen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor de afstemming tussen milieugevoelige en milieuhinderlijke functies wordt milieuzonering toegepast. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering (editie 2009). In deze publicatie is een lijst opgenomen waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten zijn gerangschikt naar mate van milieubelasting. Voor elke bedrijfsactiviteit is de maximale richtafstand ten opzichte van milieugevoelige functies aangegeven op grond waarvan de categorie-indeling heeft plaatsgevonden. De richtafstanden gelden ten opzichte van het omgevingstype 'rustige woonwijk'. Bij een gemengd gebied kunnen de richtafstanden met één afstandsstep worden verlaagd.

Beoordeling

Het plangebied bestaat uit het Beschermd Stadsgezicht van Vesting Willemstad, dit bestaat uit een centrumgebied aan de Landpoortstraat en de Voorstraat en daaromheen monofunctionele woongebieden. Bij de milieuzonering wordt gebruikgemaakt van de (standaard) Staat van Bedrijfsactiviteiten. De Staat is opgenomen in bijlage 1 van de regels. Vanwege de aanwezigheid van bestaande woningen zijn bedrijven uit maximaal categorie 2 toelaatbaar binnen de bestemmingen 'Bedrijf' en 'Centrum'. Er wordt in het plangebied bij de milieuzonering rekening gehouden met het milieugevoelige gebiedstype gemengd gebied. De woningen binnen het centrum behoren, vanwege hun ligging in de directe nabijheid van bedrijven, horeca, detailhandel en maatschappelijke voorzieningen, tot dit omgevingstype. Bij de milieuzonering in het overige deel van de Vesting wordt er rekening gehouden met het milieugevoelige gebiedstype rustige woonwijk. Hier is overwegend sprake van een woongebied.

Aan de Voorstraat is een verkooppunt voor motorbrandstoffen (zonder lpg) gevestigd, dit betreft een bedrijf uit milieucategorie 2. Gelet op de specifieke kenmerken (afwezigheid lpg) van dit bedrijf, is het bedrijfstype opgenomen middels een specifieke regeling. Bij bedrijfsbeëindiging of verplaatsing kan zich op die locatie alleen nog een gelijksoortig bedrijf vestigen, of een bedrijf dat past binnen de algemene toelaatbaarheid. Op deze manier wordt onaanvaardbare hinder

uitgesloten. Gelet op het huidige functioneren van het betreffende bedrijf binnen het bestaande gebied acht de gemeente het niet wenselijk het bedrijf te verplaatsen. Bovendien gaat het om historisch gegroeide situaties, waarbij het aanwezige bedrijf in hun huidige bedrijfsvoering al rekening dient te houden met de woonbebouwing in de omgeving.

De toelaatbaarheid zoals deze hierboven is beschreven betekent niet dat de uitoefening van activiteiten uit een hogere categorie in alle gevallen onaanvaardbaar is. De Staat van Bedrijfsactiviteiten geeft namelijk een vrij grove indeling van de hinderlijkheid van bedrijven. De situatie bij een specifiek bedrijf kan daarvan afwijken. Met name komt het voor dat een bedrijf als gevolg van de geringe omvang van hinderlijke (deel)activiteiten of door een milieuvriendelijke werkwijze minder hinder veroorzaakt dan in de Staat van Bedrijfsactiviteiten is verondersteld. In dat geval kan bij omgevingsvergunning worden afgeweken van de algemene toelaatbaarheid. Op die manier kan een dergelijk bedrijf worden toegestaan. Dit kan alleen voor bedrijfsactiviteiten uit de milieucategorie die 1 stap hoger ligt dan de algemene toelaatbaarheid. In geval van afwijken dient wel te worden aangetoond dat deze bedrijfsactiviteiten naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar zijn met de bedrijfsactiviteiten genoemd in de lagere algemeen toegelaten milieucategorieën.

Conclusie

Het voorliggende bestemmingsplan betreft een consoliderend plan. In het bestemmingsplan wordt aan de hand van de gehanteerde milieuzonering, die in de bestemmingsplanregeling is opgenomen, zorg gedragen voor een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen en worden de bedrijven niet in hun functioneren belemmerd. Door het gebruik te maken van een Staat van Bedrijfsactiviteiten en een daaraan gekoppelde milieuzonering, worden nieuwe hindersituaties bij de vestiging van nieuwe bedrijven in het ruimtelijk spoor reeds voorkomen.

4.4 Milieuhinder horeca

Toetsingskader

Bij de aanwezigheid van horecavoorzieningen is het van belang dat ter plaatse van woningen een goed woon- en leefklimaat kan worden gerealiseerd en dat horecavoorzieningen op een gewenste locatie hun bedrijf kunnen uitoefenen. Vergelijkbaar met de zonering van bedrijfsactiviteiten wordt daarbij gebruikgemaakt van een Staat van Horeca-activiteiten. Deze Staat bestaat uit een lijst van horeca-activiteiten die is gerangschikt naar mate van hinderlijkheid waarbij vooral is gekeken naar het aspect geluidshinder en de verkeersaantrekkende werking van de onderscheiden categorieën. De Staat is opgenomen in bijlage 2 van de regels.

Beoordeling

In het plangebied bevinden zich verscheidene horecavoorzieningen en wordt de concentratie van horeca aan de Bovenkade en de Benedenkade ook wenselijk geacht. In dit bestemmingsplan zijn binnen de bestemming 'Centrum' bestaande horeca-activiteiten uit maximaal categorie 1b rechtstreeks toegestaan. Bestaande horecavoorzieningen uit een hogere categorie dan algemeen toelaatbaar binnen de bestemming 'Centrum' zijn voorzien van een specifieke aanduiding op de verbeelding. Naast bestaande terrassen, worden middels een omgevingsvergunningstelsel voor binnenplannen afwijken (ex art. 2.12, lid 1, onder a, sub 1 Wabo) binnen de bestemming 'Verkeer – Verblijfsgebied' ook nieuwe terrassen mogelijk gemaakt. Als voorwaarde voor het verlenen van omgevingsvergunning geldt dat een terras nabij een bestaande horecagelegenheid moet zijn gelegen, het woon- en leefklimaat niet

onevenredig mag worden aangetast en dat geen onevenredig nadelige gevolgen voor de parkeerbalans ontstaan.

Conclusie

Het voorliggende bestemmingsplan betreft een consoliderend plan. De bestemmingsregeling staat uitsluitend bestaande horecabedrijven toe. Voor horecabedrijven tot en met categorie 1b is dit verbaal geregeld in de regels, bestaande horecabedrijven van categorie 2 zijn aangeduid op de verbeelding. Geconcludeerd kan worden dat er ter plaatse van woningen sprake zal zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat dat past bij het gebied. Het aspect horeca en milieuhinder staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

4.5 Bodem

Toetsingskader

Op grond van het Bro dient in verband met de uitvoerbaarheid van een plan rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid in het plangebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden vastgesteld of er sprake is van een saneringsnoodzaak. In de Wet bodembescherming is bepaald dat indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt door de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Voor een nieuw geval van bodemverontreiniging geldt, in tegenstelling tot oude gevallen (voor 1987), dat niet functiegericht maar in beginsel volledig moet worden gesaneerd. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur te worden gerealiseerd op bodem die geschikt is voor het beoogde gebruik.

Beoordeling en conclusie

Het bestemmingsplan is consoliderend van aard. Er vindt dus geen feitelijke functieverandering plaats waarbij rekening moet worden gehouden met de bodemkwaliteit. Hierdoor is nader bodemonderzoek in het kader van dit bestemmingsplan niet noodzakelijk. Er wordt geconcludeerd dat het aspect bodem de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg staat.

4.6 Water

Toetsingskader

De laatste jaren dient in ruimtelijke plannen steeds meer aandacht besteed te worden aan waterhuishoudkundige aspecten. Daarbij staan naast een duurzaam waterbeheer de integrale afweging en het creëren van maatwerk voorop. Water moet altijd bekeken worden in het licht van het watersysteem of stroomgebied waarin een stad of een dorp ligt. Een goede afstemming van waterbeleid en ruimtelijke ordening, ook in het direct aangrenzende gebied, is daarom noodzakelijk. De integratie van water in ruimtelijke plannen wordt landelijk ondersteund. In de Startovereenkomst Waterbeleid 21e eeuw tussen rijk, provincies, Waterschappen en gemeenten (d.d. 14 februari 2001) is overeengekomen dat vanaf de ondertekening van deze overeenkomst op alle voor de waterhuishouding relevante nieuwe ruimtelijke plannen een zogenaamde watertoets uitgevoerd dient te worden. Concreet betekent de invoering van de watertoets, dat een plan een zogenaamde waterparagraaf dient te bevatten, die keuzes ten aanzien van de waterhuishoudkundige aspecten gemotiveerd beschrijft. Daarin dient een wateradvies van de waterbeheerder te worden meegenomen. De watertoets is wettelijk verankerd in artikel 3.6 lid 1, sub b Bro.

Het beleid is er op gericht om het watersysteem op orde te brengen en vervolgens op orde te houden. Dit betekent dat er zo min mogelijk wateroverlast ontstaat en dat de waterkwaliteit voldoende is. Het beleid van het waterschap is gericht op het voorkomen van rechtstreekse lozingen op het oppervlaktewater. De voorkeursvolgorde voor het omgaan met hemelwater is 'vasthouden, bergen, afvoeren'. Ten aanzien van de waterkwaliteit is de voorkeursvolgorde: 'schoonhouden, scheiden en zuiveren'. Voor nieuwbouwiniciatieven is het uitgangspunt dat deze 'waterneutraal' dienen te zijn. Dit betekent dat de ontwikkelingen niet mogen leiden tot verslechtingen aan het watersysteem. Voorkomen moet worden dat het water versneld afvoert ten gevolge van een toename van het verhard oppervlak. Schone oppervlakken worden niet op een gemengd rioleringsstelsel aangesloten. De voorkeur gaat uit naar een aansluiting van het hemelwater op een afzonderlijk hemelwaterstelsel. Voor daken, goten en overige regenwatervoorzieningen en wegverhardingen dienen bij voorkeur niet-uitlogende bouwmaterialen te worden gebruikt. Om de waterkwaliteit te verbeteren, wordt ook in bestaande situaties waar mogelijk schoon verhard oppervlak afgekoppeld van het rioolstelsel. Deze oppervlakken krijgen een eigen afvoervoorziening, waardoor het gemengd stelsel minder wordt belast. Hiermee wordt het aantal overstortgebeurtenissen met vervuild water vanuit het gemengde stelsel verminderd.

Beleid provincie Noord-Brabant en Waterschap Brabantse Delta

Op regionaal niveau is de provincie verantwoordelijk voor het beleidsveld water. Vigerend is het Provinciale Milieu- en Waterplan 2016-2021 (PMWP). Het PMWP is de structuurvisie voor het aspect water op grond van de Wet ruimtelijke ordening en hanteert een integrale benadering van de fysieke leefomgeving, vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet. Het plan concentreert zich op de nieuwe uitdagingen in de toekomst, de uitgangspunten daarbij zijn:

- balans tussen efficiënt beschermen en duurzaam benutten van de fysieke leefomgeving;
- uitnodigend voor partijen die verantwoordelijkheid nemen; streng voor achterblijvers;
- opgaven integraal en gebiedsgericht oplossen;
- een dynamische en uitnodigende uitvoeringsagenda, samen met de partners uit te voeren.

Het waterschap Brabantse Delta is verantwoordelijk voor het waterbeheer in de gemeente, waarbij geldt dat voor het buitendijkse gebied Rijkswaterstaat de waterbeheerder is. Het gaat dan om het waterkwantiteits en -kwaliteitsbeheer, de waterkeringzorg, waterzuivering, het grondwaterbeheer, het waterbodembeheer en vaak ook het scheepvaartbeheer. Het waterschap heeft de grondslag van haar beleid opgenomen in het waterbeheerplan 2016-2021 'Grenzeloos verbindend', wat is afgestemd op Europees, nationaal en provinciaal beleid. Speerpunten uit het waterbeheerplan zijn klimaatadaptatie, innovaties, ruimtelijke ontwikkelingen, toekomstig medegebruik en het tegengaan van verdroging. Deze ontwikkelingen geven aanleiding tot nieuwe accenten:

- het nationale Deltaprogramma voor waterveiligheid en de versterking van de dijken langs de Rijkswateren en de regionale rivieren;
- het optimaliseren van de zoetwatervoorziening met het oog op de toenemende droogte;
- inzet op bewustwording van watergebruikers zodat hun inzicht groeit over wat ze zelf aan waterbeheer kunnen bijdragen;
- helderheid over zowel beperkingen als mogelijkheden voor de gebruiksfuncties van het watersysteem;
- het verbeteren van de waterkwaliteit in een meer integrale, gebiedsgerichte uitvoeringsstrategie (combineren van verbeteren van de waterstanden, onderhouden van sloten en treffen van inrichtingsmaatregelen);

- afvalstoffen steeds meer inzetten als waardevolle grondstoffen zoals terugwinning van fosfaat en productie van bioplastic uit afvalwater;
- een duurzame energiewinning;

Daarnaast heeft het waterschap waar nodig nog toegespitst beleid en beleidsregels op de verschillende thema's/speerpunten uit het waterbeheersplan en heeft het waterschap een eigen verordening; De Keur en de legger. De Keur waterschap Brabantse Delta 2015 bevat gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen die consequenties hebben voor de waterhuishouding en het waterbeheer. De legger geeft aan waar de waterstaatswerken liggen, aan welke afmetingen en eisen die moeten voldoen en wie onderhoudsplichtig is. Veelal is voor deze ingrepen een watervergunning van het waterschap benodigd.

Keur Waterschap Brabantse Delta

De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel hebben in de Noord-Brabantse Waterschapsbond (NBWB) besloten om de keuren te uniformeren en tegelijkertijd te dereguleren. Hierbij is aangehaakt bij het landelijke uniformeringsproces van de Unie van Waterschappen. Er is conform het nieuwe landelijke model een sterk gedereguleerde keur opgesteld, met bijbehorende algemene regels en beleidsregels. Deze zijn voor de drie waterschappen gelijklopend. De nieuwe uniforme keuren zijn gezamenlijk in werking getreden op 1 maart 2015. In de nieuwe keur is opgenomen dat het is in beginsel verboden is om zonder vergunning neerslag door toename van verhard oppervlak of door afkoppelen van bestaand oppervlak, tot afvoer naar een oppervlaktewaterlichaam te laten komen. Dit verbod is van toepassing tenzij:

- a. het afkoppelen van verhard oppervlak maximaal 10.000 m² is, of;
- b. de toename van verhard oppervlak maximaal 2.000 m² is, of;
- c. de toename van verhard oppervlak bestaat uit een groen dak.
- d. de toename van verhard oppervlak tussen 2.000 m² en 10.000 m² is en compenserende maatregelen zijn getroffen om versnelde afvoer van hemelwater tegen te gaan, in de vorm van een voorziening met een minimale retentiecapaciteit conform de rekenregel:

Benodigde retentiecapaciteit (in m³) = toename verhard oppervlak (in m²) x Gevoeligheidsfactor x 0,06

Daarbij dient de voorziening te voldoen aan de volgende voorschriften:

- a. de bodem van de voorziening dient boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te liggen;
- b. de afvoer uit de voorziening via een functionele bodempassage naar het grondwater en/of via een functionele afvoerconstructie naar het oppervlaktewater plaatsvindt. Indien een afvoerconstructie wordt toegepast, dient deze een diameter van 4 cm te hebben;
- c. daarnaast moet er altijd een overloopconstructie zijn, om uitspoeling naar de sloot te voorkomen.

Bij ontwikkelingen waarbij de toename van het verhard oppervlak 2.000 m² of groter is wordt er door het waterschap retentie geëist. Uitbreidingen van verhard oppervlak tussen de 2000 m² en 10.000 m² dienen te voldoen aan de Algemene Regels waterschap Brabantse Delta. Voor uitbreidingen groter dan 10.000 m² geldt sowieso een vergunningplicht. Voor het afkoppelen van verhard oppervlak < 10.000 m² wordt er vanuit het waterschap geen retentie geëist.

Beleid gemeente Moerdijk

Het Waterplan Moerdijk 2009-2015 is in november 2008 door de gemeenteraad van Moerdijk vastgesteld. Het waterplan maakt deel uit van de Paraplunota. Het plan beschrijft de gezamenlijke visie van de gemeente en het Waterschap Brabantse Delta. Deze visie betreft 'een robuust watersysteem van voldoende kwaliteit en veiligheid dat aansluit bij de natuurlijke omstandigheden op en om het Moerdijkse grondgebied en dat nu en in de toekomst voldoet aan de wettelijke verplichtingen en beleidsregels. Verdeeld over meerdere thema's is de visie in het waterplan uitgewerkt. Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn dat: water geen gevaar oplevert, het watersysteem geschikt is voor de functies die het moet vervullen, alle elementen van het watersysteem in samenhang worden beschouwd, water een grotere rol krijgt in ruimtelijke ontwikkelingen en iedereen zijn steentje bijdraagt

Beoordeling en conclusie

Onderhavig bestemmingsplan is conserverend van aard. Derhalve worden geen nieuwe ontwikkelingen uitgevoerd en is geen sprake van nadelige gevolgen voor de waterhuishoudkundige toestand. Daarnaast neemt het verhard oppervlak niet toe. Alle binnen het plangebied aanwezige waterlichamen zijn in dit bestemmingsplan bestemd als 'Water'. Wel kan op basis van het bestemmingsplan worden gebouwd overeenkomstig de reeds bestaande bouwmogelijkheden. Bij nieuwbouw dient er rekening mee te worden gehouden dat er geen milieuvriendelijke of uitlogende materialen of stoffen worden gebruikt, zoals lood, koper, zink en zacht PVC. Tevens is het belangrijk dat toename van verharding niet leidt tot een versnelde afvoer van het regenwater. De ontwikkeling dient 'hydrologisch neutraal' te zijn en een toename in verhard oppervlak moet worden gecompenseerd. In het kader van de waterhuishouding zijn er geen nadelige gevolgen te verwachten voor de waterhuishoudkundige toestand.

- Beschermszone B
- Beschermszone A
- Waterstaatswerk

Uitsnede kaart Legger van Waterschap Brabantse Delta. Weergegeven is de primaire waterkering en de bijbehorende beschermingszones.

Binnen het plangebied is een primaire waterkering aanwezig. Deze waterkering is opgenomen op de legger van Waterschap Brabantse Delta. De waterkering, met bijbehorende beschermingszones, wordt planologisch beschermd middels de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'.

4.7 **Natuur**

Gebiedsbescherming

Toetsingskader

Een aspect van de bescherming van de natuur in Nederland is de zogenoemde gebiedsbescherming. Gebiedsbescherming is geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet is in werking getreden op 1 januari 2017 en omvat mede de voorheen geldende Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet regelt aanwijzing, beheer en bescherming van gebieden die vanwege bijzondere natuurwaarden zijn aangewezen als Natura 2000-gebied, bijzonder nationaal natuurgebied, bijzonder provinciaal natuurgebied dan wel landschappen en nationale parken. De bescherming van de Natura 2000-gebieden is een doorvertaling van de Europese Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG, 2 april 1979) en Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992). Beide Europese richtlijnen hebben tot doel de leefgebieden van in het wild levende dieren en planten in stand te houden.

Beoordeling en conclusie

Het "Hollandsch Diep" - aan de noordzijde van het plangebied - is aangemerkt als Natura 2000-gebied en valt tevens onder de vigeur van de Wet natuurbescherming. Naast het "Hollandsch Diep", is enkele kilometers ten westen van het plangebied het Natura 2000-gebied "Krammer – Volkerak" gelegen. Gezien het conserverende karakter van het voorliggend bestemmingsplan zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten en habitats, waarvoor de Natura 2000-gebieden als zodanig is aangewezen, op voorhand uit te sluiten. Er is geen sprake van externe werking.

Ligging Natura 2000-gebied "Hollandsch Diep" (geel) ten opzichte van het plangebied.

Soortenbescherming

Toetsingskader

Een aspect van de bescherming van de natuur in Nederland is de zogenoemde soortenbescherming. Soortenbescherming is, net als het aspect gebiedsbescherming, geregeld in de op 1 januari 2017 in werking getreden Wet natuurbescherming. In deze wet is de voormalige Flora- en Faunawet opgenomen. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Volgens de wet mogen beschermde dier- en plantsoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord. Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. Ook legt de wet de zorgplicht van de burger voor flora en fauna vast.

Beoordeling en conclusie

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van foto's van het plangebied, algemene ecologische kennis en verspreidingsatlassen. In de plantsoenen, groenstroken en op de vestingwerken komen tuin- en struweelvogels voor. Hier zijn soorten als koolmees, roodborst, winterkoning en merel aanwezig. Spreeuw, huismus, gierzwaluw en kauw kunnen broeden in (de omgeving van) de bebouwing. De haven van Vesting Willemstad biedt leefgebied aan watervogels als fuut, wilde eend en grauwe gans. Het plangebied biedt geschikt leefgebied aan algemeen voorkomende, licht beschermde soorten als egel, huisspitsmuis en veldmuis. De bomen en bebouwing kunnen plaats bieden aan vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen en/of in spleten en gaten in bomen. De groenstroken, vestingwerken en haven van de vesting kunnen daarnaast fungeren als foerageergebied of onderdeel zijn van een vliegroute van vleermuizen. Algemene amfibieën als bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad zullen zeker gebruik zullen maken van het plangebied als schuilplaats in struiken, onder stenen, in kelders en als voortplantingsplaats in de waterpartijen. Gezien de aanwezige biotopen komen hier geen zwaardere beschermde soorten voor. Er zijn, gezien de aanwezige biotopen, geen beschermde vaatplanten, vissen, reptielen en/of bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het plangebied. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan.

4.8 Akoestiek

Toetsingskader

Op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) dient akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd voor de realisatie van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen, zoals woningen langs gezoneerde wegen. Ook is akoestisch onderzoek noodzakelijk bij de reconstructie van bestaande of aanleg van nieuwe wegen.

Beoordeling en conclusie

In het onderhavige plan worden geen nieuwe woningen en nieuwe wegen of wegreconstructies mogelijk gemaakt. Akoestisch onderzoek op basis van de Wgh kan derhalve achterwege blijven.

4.9 Externe veiligheid

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Toetsingskader

In het Bevi zijn de risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Het besluit is gericht aan het bevoegd gezag inzake de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening. Het Bevi heeft als doel zowel individuele als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Bij nieuwe situaties moet worden getoetst aan de risiconormen. Het besluit bevat eisen voor het plaatsgebonden risico (PR)⁴ en regels voor het groepsrisico (GR)⁵. De Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) strekt tot uitvoering van het Bevi. In het Revi staan regels over de veiligheidsafstanden en berekening van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het Bevi is van toepassing op vergunningsplichtige risicovolle bedrijven en de nabijgelegen al dan niet geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten. In artikel 2, lid 1 van het Bevi is opgesomd wat wordt verstaan onder risicovolle bedrijven. Voor de toepassing van het Bevi, wordt een nieuw ruimtelijk besluit gezien als een nieuwe situatie. Binnen het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar van een inrichting mogen geen kwetsbare objecten zijn gelegen. In principe geldt dat ook voor beperkt kwetsbare objecten tenzij er 'gewichtige redenen' zijn om daarvan af te wijken. Indien het plangebied ligt binnen het invloedsgebied⁶ van een inrichting, dan dient het groepsrisico te worden verantwoord bij vaststelling van het bestemmingsplan.

Beoordeling en conclusie

Om te bepalen of er in de directe omgeving bedrijven zijn gelegen waarop het Bevi van toepassing is, is het Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS) als ook de risicokaart geraadpleegd. Uit de beoordeling van de risicokaart en in de informatie van de gemeente Moerdijk blijkt dat binnen een straal van 1.000 meter van het plangebied geen risicobronnen voorkomen die vallen onder de werkingssfeer van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, met uitzondering van twee risicobronnen. Op een afstand van circa 290 meter ten oosten van het plangebied is een zwembad gelegen (Grintweg 1). Hier is een bovengrondse tank van 1400 liter ten behoeve van de opslag van chloorbleekloog aanwezig. Het zwembad ligt op voldoende afstand van het plangebied en kent tevens geen PR 10^{-6} contour. Circa 1800 meter ten westen van het plangebied zijn de Volkeraksluizen gelegen. De grens van de inrichting ligt op circa 600 meter van het plangebied. Ter plaatse zijn twee bovengrondse propaantanks en een vulpunt aanwezig. Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van deze Bevi- en andere inrichtingen en maakt daarnaast geen nieuwe kwetsbare objecten mogelijk.

Transport en externe veiligheid (Bevt, Bevb)

Toetsingskader

Per 1 april 2015 is het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) in werking getreden. In het Bevt staan regels voor de ruimtelijke inrichting rond wegen, waterwegen en spoorwegen met vervoer van gevaarlijke stoffen. Het Bevt hanteert een vaste grens van 200 meter, vanaf de buitenrand van de transportroute, waarbuiten in principe geen beperkingen hoeven te worden gesteld aan het ruimtegebruik. Buiten de 200 meter is een verantwoording niet noodzakelijk. Wel geldt dat bij ruimtelijke ontwikkelingen die nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten

⁴ Het plaatsgebonden risico geeft de kans aan dat iemand die zich een jaar lang onafgebroken en onbeschermd op een plek bevindt, overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen.

⁵ Het groepsrisico is de cumulatieve kans per jaar dat een groep van tenminste 10, 100 of 1.000 personen overlijdt door een ongeval bij een risicovolle activiteit met een gevaarlijke stof.

⁶ Het invloedsgebied is het gebied waarin personen nog worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico.

mogelijk maken buiten de 200 m, in de toelichting aandacht moet worden gegeven aan de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid voor zover het binnen het invloedsgebied van de transportroute is gelegen. Ten aanzien van de verantwoordingsplicht groepsrisico wordt, net als bij het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), onderscheid gemaakt tussen een volledige verantwoording en een beperkte verantwoording van het groepsrisico. Een volledige verantwoording kan bovendien achterwege blijven indien kan worden aangetoond dat:

- a. het groepsrisico, niet hoger is dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico, of;
- b. het groepsrisico, gelet op de redelijkerwijs te verwachten verandering van de dichtheid van personen, met niet meer dan 10% toeneemt en;
- c. de oriëntatiewaarde, gelet op de dichtheid van personen, niet wordt overschreden;
- d. indien sprake is van een volledige verantwoording dienen maatregelen ter beperking van het GR, alternatieve ruimtelijke ontwikkelingen met een lager GR en mogelijkheden en voorgenomen maatregelen ter beperking van de omvang van een calamiteit te worden overwogen. Een beperkte verantwoording houdt wel rekening met de effecten van een calamiteit en vindt alleen plaats als het plangebied binnen het invloedsgebied (effectgebied) van transportassen is gelegen.

In het Bevt zijn tevens plasbrandaandachtsgebieden benoemd voor transportroutes. Een PAG is een zone, waarbinnen een aanvullende verantwoording noodzakelijk is met betrekking tot het al dan niet nemen maatregelen om de effecten van een plasbrand te beperken en de zelfredzaamheid van personen.

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Het Bevb regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. De normstelling is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Daarmee zijn nieuwe kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} contour niet toegestaan. Ook is vastgesteld dat wanneer binnen het invloedsgebied van een buisleiding een ruimtelijk besluit wordt genomen, de verantwoordingsplicht van toepassing is. Het Bevb gaat uit van een belemmerde strook van 4 of 5 meter, afhankelijk van de werkdruk. Voor deze strook geldt een bouwverbod en een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden. Net als bij het Bevi worden de risicoafstanden en rekenmethodiek die volgen uit het Bevb opgenomen in een regeling, de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb).

Beoordeling en conclusie

Het plangebied is niet gelegen nabij transportroutes waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd of nabij buisleidingen. Om die reden hoeft geen verantwoording te opgesteld. Daarnaast geldt dat het onderhavige bestemmingsplan consoliderend van aard is, er worden geen nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten mogelijk gemaakt.

4.10 Luchtkwaliteit

Toetsingskader

In het kader van 'een goede ruimtelijke ordening' wordt bij het opstellen van een ruimtelijk plan uit het oogpunt van de bescherming van de gezondheid van de mens rekening gehouden met de luchtkwaliteit. Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer, ook wel Wet luchtkwaliteit genoemd (Wlk). Dit onderdeel van de Wet milieubeheer (Wm) bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke

ordeningspraktijk langs wegen vooral de grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof van belang. In het Besluit niet in betekenende mate is bepaald in welke gevallen een project vanwege de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst. Hierbij worden twee situaties onderscheiden: een project heeft een effect van minder dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde NO₂ en PM₁₀ (= 1,2 µg/m³) óf een project valt in een categorie die is vrijgesteld aan toetsing aan de grenswaarden; deze categorieën betreffen onder andere woningbouw met niet meer dan 1.500 woningen bij één ontsluitingsweg en 3.000 woningen bij twee ontsluitingswegen, kantoorlocaties met een bruto vloeroppervlak van niet meer dan 100.000 m² bij één ontsluitingsweg en 200.000 m² bij twee ontsluitingswegen.

Beoordeling en conclusie

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die van invloed zijn op de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Formele toetsing aan de grenswaarden uit de Wlk kan daarom achterwege blijven.

4.11 Verkeer en parkeren

De wegen binnen Vesting Willemstad kennen een snelheidsregime van maximaal 30 km / u. Daarnaast is in enkele straten een regime van één richtingsverkeer van kracht. Ten aanzien van het parkeren geldt dat er veelal op straat wordt geparkeerd in de vorm van langsparkeren. Ten behoeve van het accommoderen van de toeristisch-recreatieve functies binnen de Vesting is aan de Achterstraat een parkeerplaats aanwezig. Daarnaast is ten noorden van het plangebied een grote parkeerplaats aanwezig.

5 UITVOERBAARHEID

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dient op grond van art. 3.1.6, lid 1 onder f Bro in de plantoelichting van een bestemmingsplan minimaal inzicht te worden gegeven in de economische uitvoerbaarheid van het plan. Tevens bestaat op grond van de Wro de verplichting om, indien sprake is van ontwikkelingen waarvoor de gemeente redelijkerwijs kosten moet maken, bijvoorbeeld voor de aanleg van voorzieningen van openbaar nut, en de plankosten, deze moeten kunnen worden verhaald op de initiatiefnemer c.q. ontwikkelaar. Een en ander dient te worden vastgelegd in privaatrechtelijke overeenkomsten met iedere grondeigenaar. Als er met een grondeigenaar geen overeenkomst is gesloten en het kostenverhaal niet anderszins is verzekerd, dient een exploitatieplan te worden opgesteld welke tegelijkertijd met het bestemmingsplan moet worden vastgesteld. Het voorliggende bestemmingsplan maakt geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk, waardoor het opstellen van een exploitatieplan niet benodigd is. De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan worden door de gemeente gedragen. Gezien het voorgaande wordt het plan financieel uitvoerbaar geacht.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De procedures voor vaststelling van een bestemmingsplan zijn door de wetgever geregeld. Aangegeven is dat tussen gemeente en verschillende instanties overleg over het plan moet worden gevoerd alvorens een ontwerpplan ter visie gelegd kan worden. Bovendien is het gewenst dat belanghebbenden van te voren de gelegenheid hebben om hun visie omtrent het plan te kunnen geven. Pas daarna kan de wettelijke procedure met betrekking tot vaststelling van het bestemmingsplan van start gaan.

Vooroverleg

Art. 3.1.1 Bro geeft aan dat bij de voorbereiding van een bestemmingsplan burgemeester en wethouders overleg met de besturen van bij het plan betrokken waterschappen plegen. Waar nodig plegen zij tevens overleg met besturen van andere gemeenten, met de provincie, de inspecteur voor de ruimtelijke ordening en met eventuele andere diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. Vóór het opstarten van de procedure wordt dit bestemmingsplan ter vooroverleg opgestuurd naar de overlegpartners.

Inspraak

Het gemeentebestuur kan op grond van de inspraakverordening de ingezetenen van de gemeente en belang hebbende natuurlijke personen en rechtspersonen bij de voorbereiding van (herziening van) bestemmingsplannen betrekken. In relatie daarmee bepaalt artikel 150 van de Gemeentewet onder meer dat in een gemeentelijke inspraakverordening moet worden geregeld op welke wijze bovenbedoelde personen en rechtspersonen hun mening kenbaar kunnen maken. Onderhavig bestemmingsplan wordt voor de duur van zes weken ter inzage gelegd.

Tervisielegging

Na het wettelijk vooroverleg wordt dit bestemmingsplan gedurende zes weken ter visie gelegd als ontwerp bestemmingsplan. De resultaten van de tervisielegging worden te zijner tijd in deze toelichting verwerkt.

5.1 Handhavingsaspecten

De aandacht voor handhaving neemt de laatste jaren sterk toe. Zowel de hogere overheden als de burgers spreken de gemeente in toenemende mate aan op het handhaven van de eigen regels en de rechter spreekt zich nadrukkelijk uit over de verplichtingen die gemeentebesturen hebben om de eigen regelgeving te handhaven. Het bestemmingsplan vervult een aantal functies op het gebied van handhaving. Een bestemmingsplan is toekomstgericht. Het geeft een beeld van de te verwachten ruimtelijke ontwikkelingen en verwoordt het gemeentelijk beleid ten opzichte van de ontwikkelingen. Eveneens functioneert het bestemmingsplan als toetsingskader voor bouwplannen en andere werkzaamheden. Hierdoor is het bestemmingsplan bindend voor burgers, bedrijven, instanties en overheid. Om ervoor te zorgen dat handhaving van het bestemmingsplan in de praktijk met succes kan worden afgedwongen, dient aan het volgende te worden voldaan:

- de regels en het kaartmateriaal moeten duidelijk en overzichtelijk zijn;
- regels moeten zodanig zijn dat duidelijk is wanneer er sprake is van een overtreding en overtredingen moeten herkenbaar/zichtbaar én controleerbaar zijn;
- het plan dient uitvoerbaar te zijn.

De grondslag voor een goed werkend handhavingsbeleid wordt gevormd door een grondige inventarisatie van de feitelijke situatie (grondgebruik, bebouwing) van het plangebied bij de opstelling van het bestemmingsplan en een deugdelijk mutatiesysteem bij de uitvoering van het bestemmingsplan. Onderdeel van dit mutatiesysteem is een goede registratie van verleende omgevingsvergunningen. Bij de opstelling van dit bestemmingsplan heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de feitelijke situatie. Daarnaast vindt registratie plaats van verleende omgevingsvergunningen. Handhaving kan plaatsvinden via publiekrechtelijke, privaatrechtelijke en strafrechtelijke weg. Dit laatste is afhankelijk van het Openbaar Ministerie. In het ruimtelijk bestuursrecht is de gemeente op grond van de Gemeentewet bevoegd tot het toepassen van bestuursdwang ten aanzien van ontwikkelingen die strijdig zijn met de bepalingen van het bestemmingsplan. Deze vormen van handhaving vallen onder de zogenoemde repressieve handhaving. Hiermee wordt bedoeld op de middelen en/of het instrumentarium waarmee de gemeente naleving kan afdwingen, dan wel tegen normafwijkend gedrag correctief kan optreden. Daarnaast wordt onderscheiden de preventieve handhaving. Deze komt voornamelijk tot uitdrukking in het toezicht op het gebruik van gronden en gebouwen. Preventieve handhaving geschiedt over het algemeen door informele middelen waaronder bijvoorbeeld informeel contact tussen de met handhaving belaste personen en de grondgebruikers. Hoewel het effect van dergelijke middelen niet goed meetbaar is, wordt aan deze middelen toch zeker betekenis toegekend. Daarnaast zijn in het bestemmingsplan instrumenten van toezicht opgenomen. Gedoeld wordt op afwijkingsbevoegdheden, de bevoegdheid nadere eisen te stellen en de mogelijkheid omgevingsvergunningen te verlenen. Deze instrumenten maken een toetsing mogelijk voordat met de beoogde activiteit (bouwen, gebruiken, het verrichten van werken en/of werkzaamheden) een aanvang wordt gemaakt. De te nemen besluiten op basis van de genoemde bevoegdheden dienen te berusten op een deugdelijke motivering.

